

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE DHE EKONOMISË
Agjencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve

SKELETKURRIKULI

Për Profilin Mësimor

PESHKIM

Niveli II

(Në drejtimin mësimor “DETARI”)

Kodi: J1-II-18

Miratoi:

MINISTRI

.....

Përmbajtja:

I. Qëllimet e arsimit profesional në profilin “Peshkim”, niveli II, të drejtimit “Detari”.

II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në profilin “Peshkim”, niveli II, të drejtimit “Detari”.

1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional në profilin “Peshkim”, niveli II
2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin “Peshkim”, niveli II
3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin “Peshkim”, niveli II
4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtejshëm në përfundim të arsimit në në profilin “Peshkim”, niveli II.

III. Plani mësimor për profilin “Peshkim”, niveli II, të drejtimit “Detari”.

IV. Udhëzime për planin mësimor.

V. Udhëzime për procesin mësimor.

VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.

VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit në profilin “Peshkim”, niveli II, të drejtimit “Detari”.

VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.

IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar.

X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar.

I. Qëllimet e arsimit profesional në profilin “Peshkim”, niveli II, të drejtimit “Detari”.

Qëllimi kryesor i arsimit profesional në profilin “Peshkim”, niveli II, të drejtimit “Detari”, është *“zhvillimi i personalitetit të nxënësve për të jetuar në përshtatje me botën që i rrethon dhe përgatitja e tyre për t’u punësuar në veprimtaritë profesionale që lidhen drejtpërdrejt me peshkimin.* Për të realizuar këtë, shkolla profesionale u krijon nxënësve:

- mundësi të përshtatshme për të nxënë, pavarësisht nga gjinia, raca, besimi dhe aftësitë;
- mundësi për të gjithë, për të zhvilluar kompetencat profesionale, të bazuara në njohuritë, shprehitë, qëndrimet dhe vlerat, të mjaftueshme për të lehtësuar punësimin dhe përparimin drejt arsimit e formimit profesional të mëtejshëm;
- mbështetje për t’u njohur me rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe për t’i zbatuar ato me rreptësi;
- mbështetje për t’u njohur me teknologjitë e proceset teknologjike bashkëkohore e të perspektivës, që lidhen me kualifikimin profesional përkatës;
- mbështetje për të zhvilluar ndjenjën e disiplinës, kuriozitetin intelektual dhe profesional, aftësitë sipërmarrëse, si dhe vlerat morale;
- mbështetje për t’u zhvilluar psikologjikisht dhe fizikisht, për të përballuar vështirësitë që do të ndeshin gjatë veprimtarive të ardhshme profesionale;
- mbështetje për të zhvilluar frymën e tolerancës dhe të mirëbesimit nëpërmjet përvojës së punës.

II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në profilin “Peshkim”, niveli II, të drejtimit “Detari”.

1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional në profilin “Peshkim”, niv.II

Në shkollat që ofrojnë arsimin profesional në profilin mësimor “Peshkim” niveli II, kanë të drejtë të regjistrohen të gjithë të rinjtë që:

- kanë mbaruar arsimin profesional në drejtimin mësimor “Detari”, niveli I;
- janë të aftë fizikisht dhe mendërisht të përballojnë kërkesat e këtij niveli të arsimit profesional.

Në raste të veçanta kur kërkesat për të ndjekur këtë shkollim janë më të larta se kapacitetet reale të këtyre shkollave, atëherë, MFE përgatit udhëzime të veçanta me kritere të posaçme pranimi për këto shkolla.

2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësve në përfundim arsimit në profilin “Peshkim”, niveli II

Në përfundim të arsimit profesional në profilin “Peshkim”, niveli II, nxënësi do të zotërojë këto kompetenca të përgjithshme kryesore:

- Të komunikojë në mënyrë korrekte me shkrim e me gojë për të shprehur mendimet e ndjenjat e tij dhe për të argumentuar opinionet për çështje të ndryshme.
- Të përdorë burime dhe teknika të ndryshme të mbledhjes dhe të shfrytëzimit të informacioneve të nevojshme për zhvillimin e tij personal dhe profesional.
- Të nxisë potencialin e tij të brendshëm në kërkim të vazhdueshëm për zgjidhje të reja më efektive dhe më efçente.
- Të angazhohet fizikisht, mendërisht dhe emocionalisht në kryerjen e detyrave të ndryshme në kontekstin profesional, personal dhe shoqëror.

- Të respektojë rregullat dhe parimet e një bashkëjetese demokratike në kontekstin e integriteteve lokale e rajonale.
- Të manifestojë guxim dhe aftësi sipërmarrëse për të ardhmen e tij.
- Të tregojë vetëkontroll gjatë ushtrimit të veprimtarive të tij.
- Të organizojë drejt procesin e të nxënës të tij dhe të shfaqë gadishmërinë dhe vullnetin për të nxënë gjatë gjithë jetës.
- Të respektojë parimet e punës në grup dhe të bashkëpunojë aktivisht në arritjen e objektivave të pranuar.
- Të vlerësojë dhe vetvlerësojë nisur nga kritere të drejta si bazë për të përmirësuar dhe çuar më tej arritjet e tij.

3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin mësimor “Peshkim”, niveli II.

Në përfundim të arsimit profesional në profilin profesional “Peshkim”, niveli II, nxënësi do të jetë i aftë të zhvillojë më tej kompetencat profesionale të fituara në nivelin I, si dhe të ushtrojë kompetenca të tjera profesionale, si më poshtë:

- Të konceptojë planin për hapjen e një biznesi të vogël në veprimtaritë profesionale të sektorit të peshkimit.
- Të kryejë llogaritje të thjeshtë ekonomike që lidhen me veprimtaritë profesionale të sektorit të peshkimit.
- Të bëjë organizimin e vogël të punës në proceset e përgatitjes teknike për lundrimin e anijes për qëllime peshkimi
- Të interpretojë, plotësojë dhe përgatisë dokumentacionin teknik bazë të të sektorit të peshkimit.
- Të kryejë detyrat e shërbimit në urën e komandës në lundrim, qëndrim në spirancë dhe gjatë gjuetisë
- Të komunikojë me radio sipas standateve të sistemit të global detar të rrezikut (GMDSS)
- Të përdorë paisjet radionavigacionale për qëllime të lundrimit të sigurtë dhe të gjuetisë së peshkut
- Të kryejë detyrat e shërbimit dhe punimet ndihmëse elektromekanike në lokalin e makinerisë
- Të kryejë matje tankesh dhe transferim të mbetjeve hidrokarbure tek impiantet e grumbullimit portual
- Të punojë në grup për kryerjen sa më të rregullt të procesit të gjuetisë me disa mënyra
- Të kryejë riparime të thjeshta të veglave të gjuetisë të dëmtuara nga gjuetia në anije
- Të kryejë procedura të përpunimit të peshkut.
- Të zbatojë standartet e sigurisë dhe shëndetit në punë në anije gjatë lundrimit, gjuetisë, punës në temperatura mjaft të ulta dhe për riparimin e veglave të dëmtuara nga gjuetia

4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtejshëm në përfundim të arsimit profesional në profilin mësimor “Peshkim”, niveli II.

Përfundimi me sukses i arsimit profesional në profilin “Peshkim”, niveli II, e pajis nxënësin me çertifikatën e punonjësit të kualifikuar në këtë profil profesional. Ky arsim i jep mundësi nxënësit t’i drejtohet tregut të punës për t’u imbarkuar në një mjet lundrimi në cilësinë e:

- peshkatarit të kualifikuar në anije peshkimi deri në 24 metra gjatësi,
- motoristit në anije peshkimi me fuqi motorike deri në 750 kW,

Ai ka të drejta pjesmarrjeje në shërbim si në kuvertë ashtu edhe në sektorin e makinerisë përkatësisht me çertifikatën e kompetencës (sipas Rreg. IV/1), me çertifikatën e kompetencës (sipas Rreg. II/6) si përdorues Radio i Kufizuar (GMDSS) të Konventës STCW-’95 të lëshuar nga Administrata Detare dhe Autoriteti i Komunikimeve Elektronike dhe Postare, ose në impiante të përpunimit të peshkut. Me përfundimin e kualifikimit në këtë nivel, nxënësi ka mundësi për vazhdimin e arsimimit në nivelin III (teknik/manaxherial) të arsimit profesional (njëvjeçar) në drejtimin “Detari”, për të fituar diplomën e “Maturës shtetërore profesionale”, me mundësi për vazhdimin e studimeve të larta universitare ose pas të mesmes.

III. Plani mësimor për arsimin profesional në profilin “Peshkim”, niveli II, të drejtimit “Detari”.

Plani mësimor për profilin mësimor “Peshkim”, niveli II			
Nr	Kodi	Lëndët dhe modulet mësimore	Orët javore/ vjetore
			Klasa 12
A.		Lëndët e përgjithshme (Gjithsej)	8/9 (272/306)
1		Gjuhë shqipe	1
2		Letërsi	1
3		Gjuhë e huaj e parë	2
4		Gjuhë e huaj e dytë (me zgjedhje të lirë)	(1)
5		Matematikë	2
6		TIK	1
7		Edukim fizik, sporte, shëndet	1
B.		Lëndët profesionale (Gjithsej)	7 (238)
1	L-17-157-10	Bazat e sipërmarrjes	2
2	L-30-447-17	Lundrim dhe pajisje radionavigacionale GMDSS	2
3	L-16-055-17	Teknologji peshku	2
4	L-24-418-16	Elektromekanika në anije	1
C.		Module të detyruar të praktikës profesionale (Gjithsej)	12 (408)
1	M-16-1285-16	Lundrim	102
2	M-30-1364-17	Përdorimi i paisjeve radionavigacionale në anije	36
3	M-16-1286-17	Gjuetia e peshkut në det	135
4	M-16-1365-17	Përpunimi paraprak i peshkut	33
5	M-24-1287-16	Punime ndihmëse elektromekanike në sektorin e makinerisë së anijes	102
D.		Modulet e praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar (Gjithsej)	3 (102)
1	M-16-1366-17	Punime mirëmbajtëse në anijen e peshkimit mbi ujë	102
2	M-16-1367-17	Punime mirëmbajtëse në anijen e peshkimit në dok	102
		Gjithsej A+B+C+D	30/31 (1020/ 1054)

IV. Udhëzime për planin mësimor

Në klasën 12, viti shkollor ka gjithsej 36 javë (34 javë mësimore + 2 javë provime).

Një javë mësimore ka jo më shumë se 32 orë mësimore (teorike dhe praktike).

Një orë mësimore zgjat 45 minuta.

Kurrikuli i arsimit profesional në profilin “Peshkim”, niveli II, përbëhet nga 4 grupe elementesh kurrikulare:

- Lëndët e kulturës së përgjithshme, të përbashkëta për drejtimet e ndryshme të këtij niveli (programet e detajuara të tyre jepen në një dokument të veçantë të MASR).
- Lëndët e kulturës profesionale (programet e përgjithshme janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale të detyruara (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale me zgjedhje të detyruar (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).

Rekomandohet që modulet e praktikës profesionale të realizohen në ndarje ditore 3 orëshe ose 6 orëshe.

V. Udhëzime për procesin mësimor.

Mësuesit e lëndëve teorike profesionale dhe instruktorët e moduleve të praktikave profesionale duhet të përzgjedhin dhe përdorin forma dhe metoda mësimdhënieje të tilla që të nxisin maksimalisht të nxënësit aktiv të nxënësve dhe të çojnë në krijimin e ta, të kompetencave të punës, të plota dhe të qëndrueshme.

E rëndësishme është që *planifikimi i mësimdhënies* të bazohet në një proces analize fillestare, i cili të marrë parasysh faktorë të tillë të rëndësishëm si, niveli i hyrjes së nxënësve, përmbajtja e hollësishme e lëndëve profesionale dhe e moduleve të praktikave profesionale të parashikuara dhe shkalla e integritit të tyre, objektivat konkretë që do të arrihen, mundësitë reale që ka shkolla për realizimin e veprimtarive mësimore etj. Për këtë planifikim duhet një bashkëpunim i ngushtë i të gjithë personelit mësimdhënës dhe drejtues të shkollës.

Elementi kyç për arritjen e suksesit në një proces të nxënësi, është *motivimi i nxënësve*. Njohja e vazhdueshme e nxënësve me shkallën e përmbushjes së objektivave nga ana e tyre përbën një mekanizëm të fuqishëm motivimi, i cili duhet të shihet me përparësi nga mësuesit.

Një element tjetër që ndihmon suksesin është *integrimi i teorisë me praktikën* e profesionit. Parimi i “të nxënësit duke bërë” duhet të gjejë vendin e duhur në procesin e të mësuarit në shkollat profesionale të profilit mësimor “Peshkim”, niveli II.

Mësuesit dhe instruktorët duhet të përdorin metoda të tilla të të mësuarit që zhvillojnë jo vetëm njohuritë teorike, shkathësitë dhe shprehjet praktike të nxënësve, por edhe qëndrimet e tyre ndaj jetës, punës dhe shoqërisë në përgjithësi. *Puna në grup* dhe *Puna me projekte* janë dy nga format bazë të organizimit të mësimin (teorik ose praktik) për të zhvilluar *kompetencat kyçe*, të nevojshme për zgjidhjen e problemeve që kanë të bëjnë me veprimtarinë profesionale në veçanti dhe jetën e profesionistit të ardhshëm, në përgjithësi.

Një parim tjetër që duhet respektuar nga mësuesit dhe instruktorët është fakti që *të nxënësit nuk ndodh vetëm në mjediset e shkollës, por edhe jashtë tyre*. Dhënia e detyrave dhe puna kërkimore e pavarur e nxënësve ka një ndikim të dukshëm në formimin e tyre si profesionistë të ardhshëm të profilit profesional “Peshkim”.

Instruktori i praktikës profesionale duhet të udhëhiqet nga kërkesat e legjislacionit, Udhëzimet e Drejtorisë së Përgjithshme Detare dhe në parimet e praktikës së sigurtë të punës në det. Për këtë, duhet ti referohet citimeve përkatëse të legjislacionit si vijon:

LIGJ Nr.9251, date 8.7.2004 KODI DETAR I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Neni 101

Nxënësit dhe praktikantët

1. Kapiteni mund të pranojë në mjetin lundrues, me leje të pronarit dhe me miratimin e kapitanerisë së portit ku ka qendrën, nxënës të shkollave detare dhe praktikantë të profesioneve detare, të cilët mund të kryejnë detyra vetëm në prani të anëtarit të ekuipazhit që ka dëshminë përkatëse.
2. Në mjetet lundruese të transportit të udhëtarëve, nxënësit dhe praktikantët mund të jenë vetëm vëzhgues të veprimeve.
3. Nxënësit ose praktikantët, që janë në mjetin lundrues gjatë lundrimit, konsiderohen pjesëtarë të ekuipazhit, me dallimet përkatëse në paga.

Në përputhje me Ligjin Nr. 10109 datë 10.2.2009 “Për Administratën Detare në Republikën e Shqipërisë”, Shkolla profesionale duhet të bashkërendojë veprimtaritë përkatëse praktike dhe të testimit me Drejtorinë e Përgjithshme Detare për procesin e kualifikimit të nxënësve të drejtimit mësimor “Peshkim”, niveli II.

VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.

Vlerësimi vjetor i nxënësve në lëndët teorike profesionale dhe modulet e praktikave profesionale bëhet nga vetë mësuesit dhe instruktorët përkatës, me metoda dhe instrumente vlerësimi të përgatitura ose përzgjedhura nga vetë ata. Vlerësimi i nxënësve të bëhet me nota (4-10) si për lëndët teorike, ashtu edhe për modulet praktike, si gjatë vitit, ashtu edhe në provimet përfundimtare.

Në përfundim të klasës së 12-të, nxënësi i arsimuar në profilin mësimor “Peshkim”, niveli II, i nënshtrohet provimeve të mëposhtme:

- a) Provimi i teorisë profesionale të integruar;
- b) Provimi i praktikës profesionale të integruar.

Në këto provime ata vlerësohen për shkallën e përvetësimit të kompetencave profesionale (njohurive, shprehive, vlerave dhe qëndrimeve), të nevojshme për të punuar në veprimtari të ndryshme profesionale që operojnë në fushën e detarisë dhe peshkimit, dhe u jepet certifikata në të cilën evidentohen notat përfundimtare të lëndëve teorike profesionale, të moduleve të praktikës profesionale, të lëndëve të përgjithshme, si dhe rezultatet e dy provimeve përfundimtare të nivelit II.

VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit profesional në profilin “Peshkim”, niveli II, të drejtimit “Detari”.

Me përfundimin e suksesshëm të arsimit profesional në profilin mësimor “Peshkim”, niveli II, shkolla profesionale e pajis nxënësin me Dëftesën e përfundimit të këtij niveli.

Sipas modelit të miratuar nga MFE, këto dëshmi përmbajnë:

- a) Të dhënat për nxënësin, shkollën, vitin e përfundimit, kualifikimin e fituar, etj.
- b) Të dhëna për rezultatet e arritura nga nxënësi:
  - rezultatet në lëndët e përgjithshme, lëndët profesionale, modulet profesionale dhe praktikën profesionale të grupuar, për çdo vit shkollor;
  - rezultatet e dy provimeve përfundimtare të Nivelit II;

Me një përvojë pune praktike në det jo më pak se gjashtë (6) muaj, në sektorin përkatës, nxënësi përfiton nga Administrata Detare, Çertifikatën e kualifikimit si Peshkatar i Kualifikuar (Kapitulli IV/1 sipas Konventës Ndërkombëtare të STCWF-'95ⁱ) dhe/ose Marinar Kuverte në kualifikimin II/4 të STCW'78ⁱⁱ e ndryshuar (Ligji Nr. 8569 datë 20.01.2000 "Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Konventën Ndërkombëtare Detare" dhe "Për standardet e kualifikimit, atestimit dhe të shërbimit për detarët" (STCW 1978 e amenduar), të cilat njihen në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe nga IMO (Organizata Ndërkombëtare Detare).

VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.

1. Lënda “Bazat e sipërmarrjes” (L-17-157-10). Kl. 12 – 68 orë

- Synimet e lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl. 12.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl.12, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë sipërmarrjen me të gjithë elementet kryesore të saj.
- Të shpjegojnë lidhjen midis sipërmarrjes dhe veprimtarisë njerëzore.
- Të shpjegojnë ndikimin e sipërmarrjes në biznes.
- Të shpjegojnë funksionet themelore të organizimit të punës në biznes.
- Të përshkruajnë veçoritë e tregut dhe veprimtaritë që kryhen në të.
- Të përshkruajnë llojet e konsumatorëve, kërkesat specifike për mallra/shërbime dhe reagimet e tyre ndaj sinjaleve të marketingut të një sipërmarrjeje.
- Të shpjegojnë kuptimin e institucioneve financiare dhe rolin e tyre në biznes.
- Të shpjegojnë kuptimin e bankave dhe shërbimet e tyre.
- Të shpjegojnë kuptimin, rëndësinë, mjetet dhe strategjitë e marketingut.
- Të listojnë katër *P*-të e marketingut.
- Të përshkruajnë konceptet bazë të legjislacionit dhe etikës së biznesit.
- Të shpjegojnë rëndësinë e legjislacionit të punës dhe elementet përbërës të tij.
- Të kryejnë llogaritje të thjeshta ekonomike të një aktiviteti sipërmarrës.
- Të shpjegojnë rëndësinë, nevojën dhe aspektet kryesore të përdorimit të Teknologjisë së Informimit dhe Komunikimit (TIK) për krijimin e kontakteve në biznes.

- Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl.12 - 68 orë

Tema 1	Njohuri të përgjithshme mbi sipërmarrjen	3 orë
Tema 2	Sipërmarrja dhe aktiviteti njerëzor	4 orë
Tema 3	Sipërmarrja dhe biznesi	8 orë
Tema 4	Organizimi i punës në biznes	9 orë
Tema 5	Tregu dhe sjellja konsumatore	6 orë
Tema 6	Institucionet financiare	7 orë
Tema 7	Njohuri për Marketingun	5 orë
Tema 8	Legjislacioni dhe etika e biznesit	5 orë
Tema 9	Legjislacioni i punës	7 orë
Tema 10	Llogaritje të thjeshta ekonomike	10 orë
Tema 11	Aspekte të TIK-ut në biznes	4 orë

2. Lënda “Lundrim dhe paisje radionavigacionale GMDSS” (L-30-447-17). Kl. 12 – 68 orë

- Synimet e lëndës “Lundrim dhe paisje radionavigacionale GMDSS”, kl. 12

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Lundrim dhe paisje radionavigacionale GMDSS”, klasa

12, nxënësit duhet:

- Të dallojë formën dhe lëvizjen e tokës, pikat dhe rrathët kryesore, koordinatat gjeografike në funksion të lundrimit;
- Të përshkruajë veçoritë e magnetizmit tokësor, busullën magnetike, ndikimi i saj mbi anije;
- Të llogarisë korigjimin dhe kthimin e kurseve dhe pelengjeve;
- Të masë madhësitë e ndryshme gjatësore që përdoren për matjen e largësive dhe thellësive në lundrim, si dhe aparatet matëse të tyre;
- Të përshkruajë projeksionet hartografike, shkallën e hartave, leximin e tyre, shtrimin grafik të lundrimit në hartë;
- Të përshkruajë metodat e përcaktimit të vendodhjes së anijes me objekte bregdetare;
- Të dallojë veçoritë e erërave dhe rrymës detare duke evidentuar ndikimin e tyre tek anija në lundrim;
- Të përshkruajë dokumentacionin e anijes së peshkimit para lundrimit për gjueti peshku;
- Të përshkruajë veçoritë e lundrimit të anijes në rrethana të veçanta si kanale, ngushtica etj.;
- Të listojë literaturën kryesore navigacionale në peshkim;
- Të përshkruajë veçoritë e një feneri të caktuar detar nga karakteristikat e tij;
- Të përshkruajë funksionet e treguesve të xhirove të motorrit, të lëvizjes dhe të drejtimit të anijes;
- Të përshkruajë parimin e punës dhe funksionin e Radarit në anije;
- Të përshkruajë parimin e punës dhe funksionin e Xhirobusullës në anije;
- Të përshkruajë parimin e punës dhe funksionin e Autopilotit në anije;
- Të përshkruajë parimin e punës dhe funksionin e GPS-së në anije;
- Të përshkruajë parimin e punës dhe funksionin e Ehollotit në anije;
- Të përshkruajë parimin e punës dhe funksionin e Sonarit në anijen e peshkimit;
- Të përshkruajë parimin e punës dhe funksionin e Navtex-it në anije;
- Të përshkruajë parimin e punës dhe funksionin e Blue Box-it në anijen e peshkimit;
- Të përshkruajë parimet e përgjithshme dhe tiparet bazë të shërbimeve të komunikimit të lëvizshëm detar;
- Të përshkruajë parimet e punës të Sistemit Global të Komunikimit për Rreziqet dhe Sigurinë në Det;
- Të përshkruajë legjislacionin, rregullat dhe institucionet përkatëse për komunikimin në det.

• **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Lundrim dhe paisje radionavigacionale GMDSS”, kl. 12 - 68 orë:**

Tema 1	Forma dhe lëvizja e tokës, pikat dhe rrathët kryesore, koordinatat gjeografike në funksion të lundrimit	2 orë
Tema 2	Magnetizmi tokësor, busulla magnetike dhe ndikimi i saj mbi anije	2 orë
Tema 3	Korigjimi dhe kthimi i kurseve dhe pelengjeve	2 orë
Tema 4	Madhësitë e ndryshme gjatësore që përdoren për matjen e largësive dhe thellësive në lundrim, si dhe aparatet matëse të tyre	2 orë
Tema 5	Projeksionet hartografike, shkalla e hartave, leximi i tyre, shtrimi grafik i lundrimit në hartë	4 orë
Tema 6	Përcaktimi i vendodhjes së anijes me objekte bregdetare	8 orë
Tema 7	Erërat dhe rrymat detare dhe ndikimi i tyre tek anija në lundrim	3 orë
Tema 8	Dokumentacioni i anijes para daljes për lundrim për gjueti peshku.	2 orë
Tema 9	Veçoritë e lundrimit në rrethana të veçanta si kanale, ngushtica etj.	3 orë
Tema 10	Literatura navigacionale në mjetin e peshkimit	2 orë

Tema 11	Fenerët detar, funksioni dhe karakteristikat;	4 orë
Tema 12	Treguesit e ndryshëm në urën e komandës dhe integrimi;	2 orë
Tema 13	Parimi i punës dhe funksioni i Radarit në anijen e peshkimit;	2 orë
Tema 14	Parimi i punës dhe funksioni i Xhirobusullës dhe Autopilotit në anije;	2 orë
Tema 15	Parimi i punës dhe funksioni i GPS-së në anije;	2 orë
Tema 16	Parimi i punës dhe funksioni i Ehollotit-it në anijen e peshkimit;	2 orë
Tema 17	Parimi i punës dhe funksioni i Sonarit në anijen e peshkimit;	2 orë
Tema 18	Parimi i punës dhe funksioni i Navtex-it në anije;	2 orë
Tema 19	Parimi i punës dhe funksioni i Blue Box-it në anijen e peshkimit;	2 orë
Tema 20	Parimet e përgjithshme dhe tiparet bazë të shërbimeve të komunikimit të lëvizshëm detar (IMO Model 1.26);	6 orë
Tema 21	Parimet e punës të Sistemit Global të Komunikimit për Rreziqet dhe Sigurinë në Det GMDSS;	6 orë
Tema 22	Rregullat dhe legjislacionin përkatës të komunikimit në det.	6 orë

3. Lënda “Teknologji peshku” (L-16-055-17). Kl. 12 - 68 orë

- **Synimet e lëndës “Teknologji peshku”, kl. 12**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Teknologji peshku”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të rendisë rregullat dhe metodat vrojtimit të peshkut;
- Të përshkruajë si sistemohet dhe seleksionohet peshku mbas gjuetisë;
- Të përshkruajë si ruhet peshku në frigorifer, në kriposje, tymosje etj.
- Të përshkruajë kriteret e gjuetisë me vegla pasive si kosh, gracka dhe kutia notuese;
- Të radhisë hapat për gjuetinë me grepa;
- Të përshkruajë bazat teorike të ndërtimit, funksionimit dhe të organizimit të punës në gjuetinë me trata kiçi tradicionale;
- Të përshkruajë bazat teorike të ndërtimit, funksionimit dhe të organizimit të punës në gjuetinë me trata binjake (pellagjike mesujore);
- Të përshkruajë bazat teorike të ndërtimit, funksionimit dhe të organizimit të punës në gjuetinë me trata kiçi të tipit francez;
- Të përshkruajë bazat teorike të ndërtimit, funksionimit dhe të organizimit të punës në gjuetinë me trata kiçi të tipit amerikan;
- Të përshkruajë bazat teorike të ndërtimit, funksionimit dhe të organizimit të punës në gjuetinë me trata kiçi të tipit italian;
- Të rendisë rregullat e FAO-s në lidhje me ruajtjen e ekuilibrave botërore gjueti – ruajtje rezervash peshkore për peshkun ton;
- Të përshkruajë bazat teorike të ndërtimit, funksionimit dhe të organizimit të punës në gjuetinë e peshkut ton me koshilok;
- Të përshkruajë masat e sigurisë në punë, normat e higjenës, veprimet në kuvertë pas rihedhjes së veglës së gjuetisë në ujë për gjuetinë e radhës.

- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Teknologji peshku”, kl.12- 68 orë**

Tema 1	Rregullat dhe metodat e vrojtimit të peshkut;	3 orë
Tema 2	Problematikat dhe reagimet e mundshme gjatë procesit të gjuetisë	3 orë

	me veglën në ujë	
Tema 3	Masat paraprake të sigurisë në punë, higjienike dhe operacionale për pritjen e veglës së gjuetisë me produktin e mundshëm	3 orë
Tema 4	Sistemimi dhe seleksionimi i produktit të zënë nga gjuetia	6 orë
Tema 5	Rujatja e produkteve të zëna në frigorifer, kriposja, tymosja etj.	6 orë
Tema 6	Veglat pasive si koshi, gracka dhe kutia notuese. Gjuetia me to;	8 orë
Tema 7	Vargu me grepa. Gjuetia;	5 orë
Tema 8	Tratat e kçit tradicionale. Gjuetia;	6 orë
Tema 9	Tratat binjake (pellagjike). Gjuetia;	5 orë
Tema 10	Tratat e kçit të tipit francez. Gjuetia;	4 orë
Tema 11	Tratat e kçit të tipit amerikan. Gjuetia;	4 orë
Tema 12	Tratat e kçit të tipit italian. Gjuetia;	6 orë
Tema 13	Rregullat e FAO-s për gjuetinë e peshkut ton;	1 orë
Tema 14	Koshiloku për gjuetinë e peshkut ton. Gjuetia;	4 orë
Tema 15	Masat e sigurisë në punë, higjienike dhe operacionale pas rihedhjes në ujë të veglës së gjuetisë.	4 orë

4. Lënda “Elektromekanika në anije” (L-24-418-16). Kl. 12 - 34 orë

- **Synimet e lëndës “Elektromekanika në anije”, kl. 12**

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Elektromekanika në anije”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të përshkruajë hapat e punës për ndezjen dhe fikjen e moto-gjeneratorëve;
- Të përshkruajë hapat e punës për ndezjen dhe fikjen e agregateve të instaluara si pompa elektrike dhe/ose pompa hidraulike në funksion të shërbimeve në det;
- Të përshkruajë hapat e punës për ndezjen dhe fikjen e kompresorëve në funksion të mbushjes së bombolave të ajrit;
- Të përshkruajë hapat e punës për zmontimin dhe montimin e valvolave dhe saraçineskave të ndryshme;
- Të përshkruajë hapat e punës për zmontimin dhe montimin e tubacioneve të ndryshme;
- Të përshkruajë hapat e punës për zmontimin dhe montimin e kapakëve të depove/tankeve të ndryshme;
- Të përshkruajë hapat e punës për eliminimin e rrjedhjeve nga tubacionet në anije;
- Të përshkruajë hapat e punës për zmontimin dhe montimin e pajollave në lokalin e makinerisë;
- Të përshkruajë hapat e punës për thithjen dhe nxjerrjen jashtë tek impiantet marrëse portuale të mbeturinave hidro-karbure në anijes si sentina, llumra nga separatori, vaji i djegur, etj.
- Të përshkruajë masat e sigurisë për punime saldimit në lokalin e makinerisë;
- Të përshkruajë markimet e sistemeve dhe agregateve të instaluara në anije;
- Të përshkruajë hapat e punës për marjen e masave për furnizimin me karburant dhe ujë;

- **Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Elektromekanika në anije”, kl.12 - 34 orë**

Tema 1	Moto-gjeneratorët e instaluar në anije. Ndezja dhe fikja	4 orë
Tema 2	Agregatet elektrike dhe hidraulike të instaluara. Ndezja dhe fikja	4 orë
Tema 3	Kompresorët e ajrit. Funksioni, mirëmbajtja dhe puna me to	4 orë

Tema 4	Sistemet e tubacioneve. Valvolat dhe saraçineskat në anije.	3 orë
Tema 5	Tanket dhe deport e anijes. Hapja dhe mbyllja e kapakëve	3 orë
Tema 6	Rrjedhjet në tubacione dhe elemini i tyre	3 orë
Tema 7	Panjollat e dyshemesë në lokalin e makinerisë. Mirëmbajtja.	2 orë
Tema 8	Mbetjet hidrokarbure. Dorëzimi në impantet pritëse portuale.	3 orë
Tema 9	Masat e sigurisë para dhe pas kryerjes së punimeve të saldimit	3 orë
Tema 10	Markimi i sistemeve, tankeve dhe agregateve në anije	2 orë
Tema 11	Masat para dhe pas furnizimit me karburant dhe ujë të anijes	3 orë

IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar

1. Moduli “Lundrim”

Drejtimi: Detari
Profili: Peshkim
Niveli: II
Klasa: 12

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>	
Titulli dhe kodi	LUNDRIM M-16-1285-16
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit të marrë pjesë aktive në përgatitjen e anijes së peshkimit për lundrim dhe realizimin e lundrimit të sigurtë në funksion të gjuetisë së peshkut.
Kohëzgjatja e modulit	102 orë mësimore
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Detari”.
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi asiston në përgatitjen e mjetit për lundrimin.</p> <p><i>Përmbajtja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Përgatitja e hartave për lundrimin e planifikuar; - Bashkëpunimi me Kapitenin për planizimin në hartë të lundrimit, përcaktimin e kurseve deri në zonën e gjuetisë; - Llogaritja e rezervave ushqimore, të ujit të pijshëm, të hidrokarbureve, të ambalazhit të nevojshëm në sasi të mjaftueshme për gjuetinë e planifikuar - Realizimi i kontrolleve paraprake të gjendes teknike të mjetit të lundrimit lidhur me mjetet Zjarrfikëse, mjetet e shpëtimit, siguria e veglave të gjuetisë (lidhja e sigurtë e tyre), dritat e lundrimit, kontrolli i anës së jashtme të dukshme strukturore të mjetit të lundrimit, etj. - Kontrolli i dokumentacionit për lundrim (kontrolli i çertifikatave të flamurit dhe të klasit, çertifikatat e ekuipazhit, kopje roli, lista e ekuipazhit, bashkëpunimi me dispeçerinë e peshkimit për nisjen për lundrim të mjetit; - Raportimi Kapitenit për konstatimet dhe gatishmërinë - Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale - Rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri. - Mirëmbajtja e vendit të punës. <p><i>Instrumentet e vlerësimit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli <p><i>Kriteret e vlerësimit:</i></p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p>

- të përgatisë hartat e duhura dhe të nevojshme për lundrimin e planifikuar sipas udhëzimit të Kapitenit;
- të bashkëpunojë me Kapitenin për planizimin në hartë të lundrimit, për përcaktimin e kurseve deri në zonën e gjuetisë;
- të llogarisë rezervat ushqimore, të ujit të pijshëm, hidrokarbure dhe në ambalazh të nevojshëm dhe në sasi të mjaftueshme për gjuetinë e planifikuar
- të realizojë kontrolle paraprake të gjendjes teknike të mjetit të lundrimit lidhur me mjetet Zjarrfikëse, mjetet e shpëtimit, siguria e veglave të gjuetisë (lidhja e sigurtë e tyre), dritat e lundrimit, kontrolli i anës së jashtme të dukshme strukturore të mjetit të lundrimit, etj.
- të kontrollojë dokumentacionin për lundrim (kontrolli i çertifikatave të flamurit dhe të klasit, çertifikatat e ekuipazhit, kopje roli, lista e ekuipazhit, bashkëpunimi me dispeçerinë e peshkimit për nisjen për lundrim të mjetit;
- të raportojë tek Kapitenit për konstatimet dhe gatishmërinë
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, ruajtjes së mjedisit detar, higjenes dhe mbrojtjes nga zjarri.
- të mirëmbajë vendin e punës.

RM 2 Nxënësi asiston në kryerjen e një lundrimi të sigurtë.

Përmbajtja

- Bashkëpunimi me Kapitenin për organizimin e punës dhe të shërbimit për shmangien e tejlodhjes;
- Mbajtja e timonit sipas një komande dhe kursi të dhënë gjatë gjithë kohës së shërbimit;
- Përcaktimi i vendodhjes në hartë nga azimutet dhe largësitë e objekteve bregdetare të matura me radar;
- Përcaktimi i vendodhjes në hartë nga azimutet e objekteve bregdetare të mara me pelengator;
- Përcaktim të shpejtësisë së lëvizjes së anijes me anë të pozicioneve të vendodhjes, logut mekanik dhe me mjete rrethore;
- Shfaq simbolet e REPAD (rregullore e parandalimit të përplasjeve të anijeve në det) për situatën e mjetit lundruar në gjueti peshku e sipër;
- Monitorimi i treguesve të ndryshëm që ndodhen në urën e komandës si të xhirove, timonit, etj.
- Raporton për çdo situatë;
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- Rregullat e sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri.
- Mirëmbajtja e vendit të punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë

- të bashkëpunojë me Kapitenin për organizimin e punës dhe të

- shërbimit për shmangien e tejlohdhjes;
- të mbajë timonin sipas një komande dhe kursi të dhënë gjatë gjithë kohës së shërbimit;
- të përcaktojë vendodhjen e anijes në hartë me azimute dhe largësi të matura nga objektet bregdetare në ekranin e radarit;
- të përcaktojë vendodhjen e anijes në hartë me azimute të mara nga objektet bregdetare duke përdorur pelengatorin;
- të përcaktojë shpejtësinë e lëvizjes së anijes me anë të pozicioneve të vendodhjes, duke përdorur logun mekanik dhe me mjete rrethore pluskuese duke bërë matje me kronometër;
- të shfaqë simbolet e REPAD për situatën e mjetit lundrues në gjueti peshku e sipër;
- të monitorojë treguesit e ndryshëm që ndodhen në urën e komandës si të xhirove, timonit, etj.
- të raportojë për çdo situatë;
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- të zbatojë rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri.
- të mirëmbajë vendin e punës

RM 3 Nxënësi asiston në planizimin dhe organizimin e punës për kthimin e mjetit të lundrimit në port.

Përmbajtja

- Sigurimi i veglave të gjuetisë (lidhja e sigurtë e tyre)
- Përcaktimi i kursit për kthim në port;
- Realizimi i detyrave në shërbim si vrojtimi, raportimi, mbajtja e timonit ditën dhe natën i mbikqyrur periodikisht dhe në kushtet e mjergullës jo pa praninë e një detari të kualifikuar;
- Raporton objektet dhe dinamikën e tyre, që sheh dhe dëgjon nga vëzhgimi përreth mjetit lundrues;
- Realizon një patrullim në mbistrukturë gjatë lundrimit;
- Realizon me aistencë hedhjen/ngritjen e spirancës së mjetit lundrues;
- Kryen shërbim gjatë qëndrimit të anijes në spirancë;
- Identifikon fenerët dhe ndihmuesit e tjerë detar në bazë të karakteristikave;
- Mban shënimet e duhura sipas porosive të Kapitenit;
- Njofton menjëherë Kapitenin kur paraqitet një situatë e pazakontë apo kurdo që i është kërkuar të njoftojë;
- Kontrolli i punës dhe temperatures së çelës frigoriferike;
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- Rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit detar, higjenës dhe mbrojtjes nga zjarri.
- Mirëmbajtja e vendit të punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë

- të sigurojë veglat e gjuetisë (lidhja e sigurtë e tyre)
- të përcaktojë kursin për kthim të anijes në port;
- të realizojë detyrat në shërbim si vrojtimi, raportimi, mbajtja e timonit, ditën dhe natën i mbikqyrur periodikisht dhe në kushtet e mjergullës jo pa praninë e një detari të kualifikuar;
- të raportojë objektet dhe dinamikën e tyre, që sheh dhe dëgjon nga vëzhgimi përreth mjetit lundrues;
- të realizojë një patrullim në mbistrukturë gjatë lundrimit;
- të realizojë me aistencë, hedhjen/ngritjen e spirancës së mjetit lundrues;
- të kryejë shërbim vrojtimi gjatë qëndrimit të anijes në spirancë;
- të identifikojë fenerët dhe ndihmuesit e tjerë detar në bazë të karakteristikave;
- të mbajë shënimet e duhura sipas poroive të Kapitenit;
- të njoftojë menjëherë Kapitenin kur paraqitet një situatë e pazakontë apo kurdo që i është kërkuar të njoftojë;
- të kryejë kontrole të funksionimit dhe temperatures së çelës frigoriferike;
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- të zbatojë rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri.
- të mirëmbajë vendin e punës

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në anije në lundrim
- Kapiteni duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete të praktikave të aplikueshme për një lundrim të sigurtë të anijes.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli.
- Gjithashtu ata duhet të angazhohen në përdorimin e mjeteve dhe pajisjeve që përdoren në proceset dhe detyrat para, gjatë dhe në mbërritje nga lundrimi.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Anije e pajisur me të gjitha mjetet dhe pajisjet e duhura për lundrim të sigurtë.
  - Pajisjet individuale të shpëtimit për të gjithë nxënësit.
  - Pankarta, makete, udhëzues, katalogë, rregullore, standarte, manuale teknike etj.
  - Materiale të shkruara në mbështetje të trajtimit të modulit.
-

2. Moduli “Përdorimi i pajisjeve radionavigacionale në anije”

Drejtimi: Detari
Profili: Peshkim
Niveli: II
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	PERDORIMI I PAJISJEVE RADIONAVIGACIONALE NE ANIJE	M-30-1364-17
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit të marrë pjesë aktive në shfrytëzimin e njohurive për të përfutur shprehitë në përdorimin e pajisjeve dhe mjetet radionavigacionale të disponueshme në anije.	
Kohëzgjatja e modulit	36 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Detari”.	

Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit

RM 1 Nxënësi përdor radarin, ehollotin, xhirobusullën dhe autopilotin gjatë lundrimit.

Përmbajtja

- *Radari* –
- Ndezja, ndryshim kufiri të matjes, ndryshim të fushës së lëvizshme në raport me vijën e besimit të drejtimit të lëvizjes, reduktim të ekove false, rritje ndjeshmërie, zmadhim dhe zvogëlim të intensitetit të ndriçimit të ekranit, përdorim i gypit ose strehës hijezuese për përdorim gjatë ditës dhe fikje;
- Orientim të drejtimit të lëvizjes së mjetit lundrues në raport me vijën e besimit, busullës, gps, objektet bregdetare, mjete të tjera lundruese përçark dhe/ose ndihmues lundrimor, etj.
- *Eholloti* –
- Ndezje, zmadhim dhe zvogëlim të intensitetit të ndriçimit ose shkrimit (në varësi të llojit të instaluar), reduktim të ekove false dhe rritje ndjeshmërie dhe fikje;
- Verifikim i thellësisë së matur nga eholloti duke krahasuar me thellësinë e hartës në pozicionin e vendodhjes së përcaktuar;
- Identifikim të ekove false dhe të atyre që tregojnë praninë e tufave peshkore, thellësinë në të cilën ndodhen dhe raportim Kapitenit.
- *Xhirobusulla* –
- Ndez në kohë, kontrollon nivelin e lëngut pluskues në raport me nivelin e mesit të xhirosferës, bën krahasim të treguesit të busullës xhiroskopike me atë magnetike soe gps dhe e fik;
- *Autopiloti* –

- Ndezja e autopilotit mbas ardhjes në meridian të xhirbusullës, procedurat e kalimit nga drejtimi me timonin me dorë në atë me autopilot, raportimi i kalimit dhe fikja;
- Raportimi Kapitenit për konstatimet dhe gatishmërinë;
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- Rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri.
- Mirëmbajtja e vendit të punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- Radari –
- të ndezë, ndryshojë kufirin e matjes, ndryshojë fushën e lëvizshme në raport me vijën e besimit të drejtimit të lëvizjes, reduktojë ekot false, rrisë ndjeshmërinë, zmadhojë dhe zvogëlojë intensitetin e ndriçimit të ekranit, përdorë gypin ose strehën hijezuese për përdorim gjatë ditës dhe fikë radarin;
- të orientohet për drejtimin e lëvizjes së mjetit lundrues në raport me vijën e besimit, busullën, gps, objektet bregdetare, mjete të tjera lundruese përfaqë dhe/ose ndihmues lundrimor, etj.
- Eholloti –
- të ndezë, zmadhojë dhe zvogëlojë intensitetin e ndriçimit ose shkrimin (në varësi të llojit të instaluar), reduktojë ekot false dhe rrisë ndjeshmërinë dhe fikë ehollotin;
- të verifikojë thellësinë e matur nga eholloti duke e krahasuar me thellësinë e hartës në pozicionin e vendodhjes së përcaktuar;
- të identifikojë ekot false dhe të atyre që tregojnë praninë e tufave peshkore, thellësinë në të cilën ndodhen dhe t'ia raportojë Kapitenit.
- Xhirobusulla –
- të ndezë në kohë, kontrollojë nivelin e lëngut pluskues në raport me nivelin e mesit të xhirosferës, të bëjë krahasimë të treguesit të busullës xhiroskopike me atë magnetike ose gps dhe të fikë xhirobusullën;
- Autopiloti –
- të ndezë autopilotin mbas ardhjes në meridian të xhirbusullës, zbatojë procedurat e kalimit nga drejtimi me timonin me dorë në atë me autopilot, raportojë kalimin dhe të fikë autopilotin;
- të raportojë tek Kapitenit për konstatimet dhe gatishmërinë
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, ruajtjes së mjedisit detar, higjenës dhe mbrojtjes nga zjarri.
- të mirëmbajë vendin e punës.

RM 2 Nxënësi përdor NAVTEX, Blue Box, GPS dhe sonarin gjatë lundrimit.

Përmbajtja

- *NAVTEX* –
- Ndez, interpreton mesazhet e mara nga stacionet bregdetare, vendos letrën e re pas mbarimit të asaj ekzistuese dhe e fik.
- *Blue Box* –
- E ndez, e përdor për transmetimin e të dhënave nga gjuetia dhe të pozicionit të anijes tek stacioni i përcaktuar bregdetar dhe e fik.
- *GPS* –
- Ndez dhe e fik sipas nevojës;
- Interpreteton dhe krahason të dhënat e GPS në raport me paisjet e tjera radionavigacionale si radari, busulla, xhirobusulla, etj. si dhe me rrethanat reale si me objektet bregdetare, etj.
- Përcakton vendodhjen e anijes nga të dhënat e mara nga GPS;
- Krahason vendodhjen e përcaktuar nga GPS me atë të matur me paisje të tjera si radar, pelengator, etj.
- *Sonari* –
- Përdor sonarin në mjetet e lundrimit ku është instaluar.
- Raportimi Kapitenit për konstatimet dhe gatishmërinë
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- Rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri.
- Mirëmbajtja e vendit të punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- *NAVTEX* –
- të ndezë, interpretojë mesazhet e mara nga stacionet bregdetare, vendosë letrën e re pas mbarimit të asaj ekzistuese dhe fikë navtex-in.
- *Blue Box* –
- të ndezë, përdorë për transmetimin e të dhënave nga gjuetia dhe të pozicionit të anijes tek stacioni i përcaktuar bregdetar dhe fikë blue-box-in.
- *GPS* –
- të ndezë dhe fikë sipas nevojës gps-në;
- të interpretojë saktë dhe krahasojë të dhënat e GPS në raport me paisjet e tjera radionavigacionale si radari, busulla, xhirobusulla, etj. si dhe me rrethanat reale si me objektet bregdetare, etj.
- të përcaktojë vendodhjen e anijes nga të dhënat e mara nga GPS;
- të krahasojë dhe interpretojë ndryshimet mbi vendodhjen e përcaktuar nga GPS me atë të matur me paisje të tjera si radar, pelengator, etj.
- *Sonari* –
- të përdorë sonarin në mjetet e lundrimit ku është instaluar;

- të raportojë tek Kapitenit për konstatimet dhe gatishmërinë;
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, ruajtjes së mjedisit detar, higjenës dhe mbrojtjes nga zjarri;
- të mirëmbajë vendin e punës.

RM 3 Nxënësi përdor paisjet e radiokomunikimit detar të zonës A1 të instaluar në anije.

Përmbajtja

- Ndez radion VHF (very high frequency) të llojit DSC (digital selective call) të instaluar në anije;
- Transmeton me anë të radios, në frekuencën (kanalin) e përcaktuar siç është:
  - njoftim kapitenerisë për nisje të mjetit lundrues për gjueti;
  - njoftim kapitenerisë për dalje nga porti të mjetit lundrues;
  - raportim të zonës së parashikuar për gjueti;
  - komunikim për siguri trafiku me mjetet e tjera lundruese në lundrim të lirë dhe në situata kur është në gjueti e sipër;
  - komunikim në rastet e operacioneve SAR të kërkimit shpëtimit;
  - anulon një alarm të dhënë fals;
- Hedh shënimet e komunikimit në ditarin e lundrimit;
- Raportimi Kapitenit për konstatimet, funksionimin e paisjeve të radios dhe mesazhe të mara nga përgjuesi automatik i frekuencës së avarisë 2182 kHz;
- Mirëmban dhe përdor radiot e dorës të emergjencës përfshirë gatishmërinë e baterive një përdorimshe;
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- Rregullat e sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri.
- Mirëmbajtja e vendit të punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të ndezë radion VHF (very high frequency) të llojit DSC (digital selective call) të instaluar në anije;
- të transmetojë me anë të radios, në frekuencën (kanalin) e përcaktuar siç është:
  - njoftim kapitenerisë për nisje të mjetit lundrues për gjueti;
  - njoftim kapitenerisë për dalje nga porti të mjetit lundrues;
  - raportim të zonës së parashikuar për gjueti;
  - komunikim për siguri trafiku me mjetet e tjera lundruese në lundrim të lirë dhe në situata kur është në gjueti e sipër;

- komunikim në rastet e operacioneve SAR të kërkim shpëtimit;
- anulim të një alarm të dhënë fals;
- Hedh shënimet e komunikimit në ditarin e lundrimit;
- Raportimi Kapitenit për konstatimet, funksionimin e paisjeve të radios dhe mesazhe të mara nga përgjuesi automatik i frekuencës së avarisë 2182 kHz;
- të mirëmbajë dhe përdorë radiot e dorës të emergjencës përfshirë gatishmërinë e baterive një përdorimshe;
- të raportojë tek Kapitenit për konstatimet dhe gatishmërinë
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, ruajtjes së mjedisit detar, higjenës dhe mbrojtjes nga zjarri;
- të mirëmbajë vendin e punës.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në anije në lundrim
- Kapiteni duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete të praktikave të aplikueshme të komunikimit detar, përdorimit të paisjeve radionavigacionale të instaluar në anije për një lundrim të sigurtë dhe efikas të anijes.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli.
- Gjithashtu ata duhet të angazhohen në përdorimin e mjeteve dhe pajisjeve që përdoren në proceset dhe detyrat para, gjatë dhe në mbërritje nga lundrimi.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Anije e pajisur me të gjitha mjetet dhe pajisjet e duhura të radionavigacionit të instaluar në anije për të realizuar një lundrim të sigurtë dhe efikas.
  - Pankarta, makete, udhëzues, katalogë, rregullore, standarte, manuale teknike etj.
  - Materiale të shkruara në mbështetje të trajtimit të modulit.
-

3. Moduli “Gjuetia e peshkut në det”

Drejtimi: Detari
Profili: Peshkim
Niveli: II
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kod	GJUETIA E PESHKUT NË DET	M-16-1286-17
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit të marrë pjesë aktive në përgatitjen për lundrim, realizimin e procesit të gjuetisë me trata kiçi, me trata binjake, me koshilok në det të hapur dhe me grepa dhe gracka në bregdet.	
Kohëzgjatja e modulit	135 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Detari”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi merr pjesë në gjuetinë e peshkut me trata kiçi (fundore).</p> <p>Përmbajtja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë - Përgatitja për hedhjen në ujë të veglës së gjuetisë - Teknika e hedhjes së veglës së gjuetisë në ujë - Ndjekja e procesit të gjuetisë (qëndrimi në timon, monitorimi); - Përgatitja për marjen në bord të veglës së gjuetisë nga uji; - Puna me mekanizmat e kuvertës për marjen e veglës së gjuetisë në bord - Teknika e marjes në bord të veglës së gjuetisë nga uji; - Riparime të vogla të dëmtimeve të veglës së gjuetisë - Teknika e ri-hedhjes në ujë të veglës së gjuetisë pas zbrazjes së produkteve të zëna; - Përsëritja e këtyre veprimeve për çdo kalatë gjuetie; - Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale - Rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit detar, higjenes dhe mbrojtjes nga zjarri. - Mirëmbajtja e vendit të punës. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli <p>Kriteret e vlerësimit:</p> <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë</p> <ul style="list-style-type: none"> - të veshë mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë - të përgatisë për hedhje në ujë e veglës së gjuetisë - të asistojë në teknikën e hedhjes së veglës së gjuetisë në ujë - të ndjekë procesin e gjuetisë (qëndrim në timon, monitorim);	

- të përgatitet për marjen në bord të veglës së gjuetisë nga uji;
- të përdorë mekanizmat e kuvertës për marjen e veglës së gjuetisë në bord
- të asistojë në teknikën e marjes në bord të veglës së gjuetisë nga uji;
- të kryejë riparime të vogla të dëmtimeve të veglës së gjuetisë
- të asistojë në teknikën e ri-hedhjes në ujë të veglës së gjuetisë pas zbrazjes së produkteve të zëna;
- të kryejë në mënyrë të përsëritur veprimet e sipërpërmendura për çdo kalatë gjuetie;
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, ruajtjes së mjedisit detar, higjenës dhe mbrojtjes nga zjarri.
- të mirëmbajtjë vendin e punës.

RM 2 Nxënësi merr pjesë në gjuetinë e peshkut me trata binake (pellagjike)

Përmbajtja:

- Bashkëpunimi me Kapitenin për planizimi i manovrës për pozicionim në raport me anijen tjetër për hedhjen e tratës pellagjike në det
- Komunikimi dhe bashkërendimi i hapave të punës për pozicionim të anijes, hedhje dhe marje nga uji të veglës së gjuetisë
- Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- Përgatitja për hedhjen në ujë të veglës së gjuetisë
- Teknika e hedhjes së veglës së gjuetisë pellagjike në ujë
- Puna me mekanizmat e kuvertës për hedhjen e veglës së gjuetisë në ujë
- Komunikimi dhe bashkërendimi i veprimeve gjatë gjithë kohës së kalatës (tratës në ujë);
- Puna me mekanizmat e kuvertës për marjen e veglës së gjuetisë në bord
- Teknika e marjes së veglës së gjuetisë në bord dhe zbrazja e produkteve të zëna nga trata
- Ri-hedhja në ujë pas zbrazjes së veglës së gjuetisë nga produktet e e detit të zëna;
- Përsëritja e këtyre veprimeve për çdo kalatë gjuetie;
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- Rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri.
- Mirëmbajtja e vendit të punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë

- të bashkëpunojë me Kapitenin për planizimi i manovrës për pozicionim në raport me anijen tjetër për hedhjen e tratës pellagjike në det
- të komunikojë dhe bashkërendojë hapat e punës për

- pozicionim të anijes, hedhje dhe marje nga uji të veglës së gjuetisë
- të mbajë veshur mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
  - të marrë pjesë në përgatitjen për hedhjen në ujë të veglës së gjuetisë
  - të marrë pjesë në realizimin e teknikës së hedhjes së veglës së gjuetisë pellagjike në ujë
  - të punojë me mekanizmat e kuvertës për hedhjen e veglës së gjuetisë në ujë
  - të komunikojë me radio dhe bashkërendojë veprimet gjatë gjithë kohës së kalatës (tratës në ujë);
  - të punojë me mekanizmat e kuvertës për marjen e veglës së gjuetisë në bord
  - të marrë pjesë në realizimin e teknikës së marjes së veglës së gjuetisë në bord dhe zbrazjen e produkteve të zëna nga trata
  - të marrë pjesë në grup për ri-hedhjen në ujë të veglës së gjuetisë pas zbrazjes së produkteve të zëna;
  - të kryejë në mënyrë të përsëritur veprimet e mësipërme për çdo kalatë gjuetie;
  - të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
  - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, ruajtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri dhe gazi.
  - të mirëmbajtjë vendin e punës

RM 3 Nxënësi merr pjesë në gjuetinë e peshkut me kosh notues (koshilok)

Përmbajtja

- Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- Marja graduale e linjës elektrike me ndriçuesit për mbledhjen e peshkut;
- Njoftimi në kohë i feneristit;
- Asistenca për feneristin në vendosjen e pajimeve përfshirë cimën e tapave dhe kavon e peshave në sanallin etij
- Zgjimi i ekuipazhit për fillimin e operacioneve të rrethimit
- Kalimi kavos me peshat unaza në tajat e përcaktuara
- Marja pjesë në asistencën e lëshimit të kavos me peshat në momentin kur feneristi njofton “molla”!
- Marja e cimës së tapave dhe kavos së peshave pas përfundimit të rrethimit nga sanalli i feneristit
- Vendosja e kavos së peshave në tamburo dhe fillimi i virimit
- Vendosja e cimës së tapave në powerblock dhe fillimi i virimit
- Stivimi i peshave në ullukun e tyre
- Stivimi i pëlhurës së koshit notues në kuvertën e kçit
- Marja e peshkut nga koshi notues dhe hedhja në kuvertën e kçit
- Marja e pajimeve të feneristit në bord
- Sistemi i peshkut në ambalazhe dhe vendosja në çelën

frigoriferike

- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- Rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri.
- Mirëmbajtja e vendit të punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë

- të mbajë veshur mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- të marrë gradualisht linjën elektrike me ndriçuesit për mbledhjen e peshkut;
- të njoftojë në kohë i feneristit;
- të asistojë feneristin në vendosjen e pajimeve përfshirë cimën e tapave dhe kavon e peshave në sanallin etij
- të kryejë zgjimin e ekuipazhit në kohë për fillimin e operacioneve të rrethimit
- të marrë pjesë në kalimin e kavos me peshat unaza në tajat e përcaktuara
- të marrë pjesë në asistencën e lëshimit të kavos me peshat në momentin kur feneristi njofton “molla”!
- të marrë cimën e tapave dhe kavos së peshave pas përfundimit të rrethimit nga sanalli i feneristit
- të vendosë kavon e peshave në tamburo dhe të fillojë virimin
- të vendosë cimën e tapave në powerblock dhe të fillojë virimin
- të stivojë peshat në ullukun e tyre
- të stivojë pëlhurën e koshit notues në kuvertën e kiçit
- të asistojë në marjen e peshkut nga koshi notues dhe të zbrazë atë në kuvertën e kiçit
- të asistojë në marjen e pajimeve të feneristit në bord
- të sistemojë peshkun në ambalazhe dhe vendosë atë në çelën frigoriferike
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, ruajtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri dhe gazi.
- të mirëmbajtjë vendin e punës

RM 4 Nxënësi merr pjesë në gjuetinë e peshkut me grepa dhe gracka në bregdet me anije

Përmbajtja

- Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- Vendosja e paimëve nga anija në sanall
- Vendosja e koshit me vargun e grepave dhe kutiat gracka në sanall
- Vozitja nga anija deri në vendin e parashikuar për hedhjen e grepave dhe të grackave
- Hedhja e peshave, pluskuesve dhe grackave në vendin e

- parashikuar me vozitje të njëkohësishme
- Hedhja e peshave, pluskuesve dhe grepave në vendin e parashikuar me vozitje të njëkohësishme
- Vozitje për mbledhjen e grepave pas kohës përcaktuar të qëndrimit në ujë të grepave
- Mbledhja e peshave, pluskueseve, grepave dhe peshkut të zënë në to dhe vendosje në arkën e parashikuar
- Vozitje për mbledhjen e peshave, pluskuesve dhe grackave me peshkun e zënë në to dhe vendosje në sanall për zbrazje në anije
- Vozitje për kthimin tek anija me sanall
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- Rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri.
- Mirëmbajtja e vendit të punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë

- të mbajë veshur mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- të vendosë paimet nga anija në sanall
- të vendosë koshin me vargun e grepave dhe kutiat gracka në sanall
- të vozisë nga anija deri në vendin e parashikuar për hedhjen e grepave dhe të grackave
- të realizojë hedhjen e peshave, pluskuesve dhe grackave në vendin e parashikuar me vozitje të njëkohësishme
- të realizojë hedhjen e peshave, pluskuesve dhe grepave në vendin e parashikuar me vozitje të njëkohësishme
- të realizojë vozitje për mbledhjen e grepave pas kohës përcaktuar të qëndrimit në ujë të grepave
- të mbledhë peshat, pluskueset, grepat dhe peshkun e zënë në to dhe t'i vendosë në arkën e parashikuar
- të vozisë për mbledhjen e peshave, pluskuesve dhe grackave me peshkun e zënë në to dhe t'i vendosë në sanall për t'u zbrazur në anije
- të vozisë për kthimin tek anija me sanall
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, ruajtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri dhe gazi.
- të mirëmbajtjë vendin e punës

RM 5 Nxënësi kryen punime mirëmbajtëse të veglave të peshkimit të dëmtuara nga gjuetia.

Përmbajtja:

- Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- Përzgjedhja e mjeteve të punës
- Riparime të thjeshta të dëmtimeve të pëlhurës në litarin e

- pluskuesve
- Riparime të thjeshta të dëmtimeve të pëlhurës në litarin e peshave
- Riparime të thjeshta të dëmtimeve në pëlhurën e thesit
- Mbushje me syza të dëmtimeve në vende të ndryshme të tratës
- Arnime me pëlhurë të ngjashme të zonave të dëmtuara në tratë
- Zëvendësim dhe lidhje në litar të pluskuesve të dëmtuar
- Përforcime të zonave të dobësuara në pëlhurë dhe litarë të veglës së gjuetisë
- Zëvendësime të gadinave të dëmtuara në timonët e tratës
- Riparime të pjesëve të dëmtuara të timonëve të tratës
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- Rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri.
- Mirëmbajtja e vendit të punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë

- të mbajë veshur mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- të përzgjedhë mjeteve të punës
- të kryejë riparime të thjeshta të dëmtimeve të pëlhurës në litarin e pluskuesve
- të kryejë riparime të thjeshta të dëmtimeve të pëlhurës në litarin e peshave
- të kryejë riparime të thjeshta të dëmtimeve në pëlhurën e thesit
- të realizojë mbushje me syza të dëmtimeve në vende të ndryshme të tratës
- të realizojë arnime me pëlhurë të ngjashme të zonave të dëmtuara në tratë
- të kryejë zëvendësime dhe lidhje në litar të pluskuesve të dëmtuar
- të realizojë përforcime të zonave të dobësuara në pëlhurë dhe litarë të veglës së gjuetisë
- të kryejë zëvendësime të gadinave të dëmtuara në timonët e tratës
- të kryejë riparime të pjesëve të dëmtuara të timonëve të tratës
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- të zbatojë rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit dhe mbrojtjes nga zjarri.
- të mirëmbajë vendin e punës

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në anije peshkimi në lundrim
- Kapiteni/instruktori duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete të proceseve që zbatohen në gjuetinë e peshkut sipas teknikave mësipërme.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli.
- Gjithashtu ata duhet të angazhohen në përdorimin e mjeteve dhe pajisjeve që përdoren në proceset e gjuetisë së peshkut me teknikat e sipërpërmendura.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:

- Anije peshkimi me veglat e gjuetisë me trata kiçi, trata pellagjike, koshilok në det të hapur
  - Anije peshkimi me veglat e gjuetisë me grepa dhe gracka në bregdet.
  - Mjete pune të trajtimit paraprak të peshkut në anije.
  - Pankarta, makete, udhëzues, katalogë, rregullore, standarde, manuale teknike etj.
  - Materiale të shkruara në mbështetje të trajtimit të modulit.
-

4. Moduli “Përpunimi paraprak i peshkut”

Drejtimi: Detari
Profili: Peshkim
Niveli: II
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	PËRPUNIMI PARAPRAK I PESHKUT	M-16-1365-17
Qëllimi i modulit	Një modul që i aftëson nxënësit për të kryer proceset bazë të përpunimit të peshkut si atij paraprak në anije direkt pas gjuetisë ashtu edhe më tej në stabilimentet e grumbullimit dhe ruajtjes së peshkut.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Detari”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi mer masat paraprake higjenike për sistemimin e peshkut para dhe pas gjuetisë Përmbajtja <ul style="list-style-type: none"> - Veshja e mjeteve vetjake të mbrojtjes në punë - Bashkëpunimi me detar të kualifikuar për punën - Nxjerja e shllangës së ujit të detit nga kutia dhe shtrin gati për përdorim - Vendosja e pipthit të shllangës në saraçineskën e sistemit zjarrfikës - Hapja e saraçineskës së sistemit zjarrfikës - Komunikimi me sektorin e makinerisë për gatishmërinë për larje të kuvertës - Larja me ujë deti të kuvertës ku do të vendoset vegla e gjuetisë dhe peshku - Nxjerja e ambalazheve nga depo dhe vendosja aty ku nuk pengon aktivitetin për marjen e veglës së gjuetisë - Kontrolli i ambalazhit për dëmtime të mundshme - Shplarja me ujë deti të ambalazhit - Ri-shplarja e kuvertës me ujë deti mbas ri-hedhjes së veglës së gjuetisë në ujë për kalatën e radhës - Komunikimi me profesionalizëm dhe me etike profesionale; - Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik, higjenës dhe mbrojtjes së mjedisit detar - Pastrimi i vendit të punës Instrumentet e vlerësimit: <ul style="list-style-type: none"> – Pyetje-përgjigje me gojë Kriteret e vlerësimit: <p>Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të mbajë veshur mjetet vetjake të mbrojtjes në punë	

-
- të bashkëpunojë me detar të kualifikuar për punën
  - të nxjerë shllangën e ujit të detit nga kutia dhe t'a shtrijë atë gati për përdorim
  - të vendosë pipthin e shllangës në saraçineskën e sistemit zjarrfikës
  - të hapë saraçineskën e sistemit zjarrfikës
  - të komunikojë me sektorin e makinerisë për gatishmërinë për larje të kuvertës
  - të lajë me ujë deti kuvertën ku do të vendoset vegla e gjuetisë dhe peshku
  - të nxjerë ambalazhet nga depo dhe t'i vendosë aty ku nuk pengon aktivitetin për marjen e veglës së gjuetisë
  - të kontrollojë ambalazhin për dëmtime të mundshme
  - të shplajë me ujë deti ambalazhin
  - të ri-shplajë kuvertën me ujë deti mbas ri-hedhjes së veglës së gjuetisë në ujë për kalatën e radhës
  - të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
  - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, higjenes dhe mbrojtjes së mjedisit detar në kryerjen e detyrave në kuvertë
  - të pastrojë vendin e punës.

RM 2 Nxënësi kryen përzgjedhjen e peshkut pas gjuetisë.

Përmbajtja

- Përdorimi i mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe të sigurisë në punë
- Përzgjedhja e peshkut sipas kategorisë, llojit, madhësisë, etj.
- Evidentimi dhe ndarja e veçantë për peshqit e dyshuar si të sëmurë, të dëmtuar nga vegla e gjuetisë, egërsira, etj.
- Vendosja e arkave të ambalazhit pranë kuvertës së kësaj ku ndodhet peshku i zënë
- Përdorimi i teknikës së duhur për vendosje në ambalazh
- Kujdesi nga peshqit helmues dhe dëmtues
- Kujdesi nga rrëshqitjet e mundshme në kuvertë dhe jashtë saj
- Përdorimi i akullit për frutat e detit
- Përdorimi i plastmasit për peshqit me konsistencë mishtore delikate para hedhjes së akullit mbi to
- Përsëritja e këtij procesi për çdo kalatë gjuetie
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etike profesionale;
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit
- Pastrimi i vendit të punës.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përdorë mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe të sigurisë në punë

- të përzgjedhë peshkun sipas kategorisë, llojit, madhësisë, etj.
- të evidentojë dhe ndajë veçantë peshqit e dyshuar si të sëmurë, të dëmtuar nga vegla e gjuetisë, egërsira, etj.
- të vendosë arkat e ambalazhit pranë kuvertës së kështre ku ndodhet peshku i zënë
- të përdorë teknikën e duhur për vendosje të peshqve në ambalazh për të shmangur dëmtimet
- të bëjë kujdes nga peshqit helmues dhe dëmtues duke u këshilluar me detarë me përvojë
- të bëjë kujdes nga rrëshqitjet e mundshme në kuvertë duke shmangur kalimin në vende ku ka qenë vendosur peshku apo ka prani vajore
- të bëjë kujdes për të shmangur daljen jashtë bordi në det
- të përdorë akullin për frutat e detit
- të përdorë plastmasin për peshqit me konsistencë mishtore delikate para hedhjes së akullit mbi to
- të përsërisë këtë proces për çdo kalatë gjuetie
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, higjenes dhe mbrojtjes së mjedisit detar në kryerjen e detyrave në kuvertë
- të pastrojë vendin e punës.

RM 3 Nxënësi vendos peshkun në çelën frigoriferike

Përmbajtja:

- Përdorimi i mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- Bashkëpunimi në grup për vendosjen e arkave të ambalazhit me peshk në çelën frigoriferike
- Sigurimi i arkave në çelën frigoriferike për të mos u rrëzuar nga lëkundjet e detit
- Teknika e stivimit dhe vendosjes së arkave të ambalazhit në çelën frigoriferike sipas peshëmbajtjes së arkave në lartësi
- Mbyllja e çelës frigoriferike
- Vendosja e temperaturës së ruajtjes deri në – 20°C
- Monitorimi i temperaturës gjatë lundrimit
- Monitorimi i punës së kompresorit të frigoriferit gjatë lundrimit
- Raportimi për çdo gjendje normale apo jo-normale të punës së frigoriferit
- Përsëritja e këtij procesi për çdo kalatë gjuetie
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etike profesionale;
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit e mirëmbajtjes së vendit të punës gjatë procesit të vendosjes së peshkut në çelën frigoriferike
- Pastrimi i vendit të punës

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje-përgjigje me gojë
- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësit duhet të jenë të aftë:

- të përdorë mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- të bashkëpunojë në grup për vendosjen e arkave të ambalazhit me peshk në çelën frigoriferike
- të sigurojë arkat në çelën frigoriferike për të mos u rrëzuar nga lëkundjet e detit
- të zbatojë teknikën e stivimit dhe vendosjes së arkave të ambalazhit në çelën frigoriferike sipas peshëmbajtjes së arkave në lartësi
- të realizojë mbylljen hermetike të çelës frigoriferike
- të vendosë me anë të rregullatorit temperaturën e ruajtjes deri në – 20°C
- të monitorojë temperaturën gjatë lundrimit
- të monitorojë punën e kompresorit të frigoriferit gjatë lundrimit
- të raportojë për çdo gjendje normale apo jo-normale të punës së frigoriferit
- të përsërisë këtë proces për çdo kalatë gjuetie
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
- të zbatojë rregullat e shëndetit, sigurisë dhe higjenes gjatë punës në vende me temperatura mjaft të ulta
- të pastrojë vendin e punës.

RM 4 Nxënësi kryen procese të përpunimit paraprak të peshkut

Përmbajtja:

- Përdorimi i mjeteve mbrojtëse të shëndetit dhe sigurisë në punë
- Përzgjedhja e mjeteve të punës
- Bashkëpunimi në grup për përgatitjen e një mjedisi sa më higjениk për përpunimin paraprak
- Kryerja e pastrimit të peshkut nga pa-pastërtitë e mbledhura bashkë me veglën e gjuetisë
- Ndarja veçantë të peshqve të dëmtuar nga vegla e gjuetisë, egërsirat apo të sëmurë
- Hapja dhe pastrimi i organeve të brendshme të peshqve me potenciale të mëdha të dekompozimit të brendshëm si peshku pëllumb, peskatricët, peshqit e familjes së rajave, etj.
- Teknika e shplarjes me ujë deti të peshkut në arkat e ambalazhit para vendosjes së akullit
- Teknika e vendosjes së shtresës së akullit mbi produktet e gjuetisë
- Teknika e përdorimit të plastmasit para akullit në peshqit delikatë si barbun, merluc, açuge, etj.
- Teknika e vendosjes së arkave të ambalazhit në vende ku

- nuk rrezikon rrëzimin apo daljen jashtë bordit në det
- Kujdesi për ruajtjen e vetes nga rrëshkitjet në kuvertë apo daljen jashtë bordit në det
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së shëndetit, sigurisë, higjenës dhe mbrojtjes së mjedisit në det gjatë punës në kuvertën e hapur;
- Pastrimi i vendit të punës

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje-përgjigje me gojë
- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësit duhet të jenë i aftë:

- të përdorë mjetet mbrojtëse të shëndetit dhe sigurisë në punë
- të përzgjedhë mjetet e punës
- të bashkëpunojë në grup për përgatitjen e një mjedisi sa më higjenik për përpunimin paraprak
- të kryejë pastrimin e peshkut nga pa-pastërtitë e mbledhura bashkë me veglën e gjuetisë
- të ndajë veçantë peshqit e dëmtuar nga vegla e gjuetisë, egërsirat apo të sëmurë
- të realizojë hapjen dhe pastrimin e organeve të brendshme të peshqve me potenciale të mëdha të dekompozimit të brendshëm si peshku pëllumb, peskatriçet, peshqit e familjes së rajave, etj.
- të realizojë me teknikën e duhur shplarjen me ujë deti të peshkut në arkat e ambalazhit para vendosjes së akullit
- të realizojë me teknikën e duhur vendosjen e shtresës së akullit mbi produktet e gjuetisë
- të realizojë teknikën e përdorimit të plastmasit para akullit në peshqit delikatë si barbun, merluc, açuge, etj.
- të realizojë teknikën e duhur vendosjen së arkave të ambalazhit në vende ku nuk rrezikon rrëzimin apo daljen jashtë bordit në det
- të bëjë kujdes për ruajtjen e vetes nga rrëshkitjet në kuvertë apo daljen jashtë bordit në det
- të përsërisë këtë proces për çdo kalatë gjuetie
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, higjenës dhe mbrojtjes së mjedisit detar në kryerjen e detyrave në kuvertë
- të pastrojë vendin e punës

RM 5 Nxënësi kryen shërbime në stabilimentin e mbledhjes dhe ruajtjes së peshkut.

Përmbajtja:

- Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në

punë

- Përzgjedhja e veglave të punës
- Teknika e pastrimit të peshkut për klientët rastësor
- Teknika e pastrimit të peshkut për konservim
- Teknika e pastrimit të karkalecit
- Kryerja e ngrirjes së thellë -50°C dhe -70°C për afat të gjatë kohor të qëndrimit të peshkut në frigorifer
- Kontrolli i kompresorit të çelës frigoriferike
- Kryerja e ngrirjes normale -20°C për periudha afatmesëm të ruajtjes
- Ndërrimi i pozicionit vertikalisht të arkave të ambalazhit me bazë javore
- Mbjajtja e produkteve të peshkut në çelën frigoriferike me freskim deri në -4°C për periudha afat shkurtra
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
- Zbatimi i rregullave të mbrojtjes së shëndetit gjatë punës në temperatura mjaft të ulta, sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit në stabilimentin e peshkut;
- Pastrimi i vendit të punës

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje-përgjigje me gojë
- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësit duhet të jetë i aftë:

- të realizojë me teknikën e duhur pastrimin e peshkut për klientët rastësor
- të realizojë me teknikën e duhur pastrimin e peshkut dhe produkteve të tjera të detit për konservim
- të realizojë me teknikën e duhur pastrimin e karkalecit për konservim
- të vendosë dhe të monitorojë ngrirjen e thellë -50°C dhe -70°C për afat të gjatë kohor të qëndrimit të peshkut në frigorifer
- të kontrollojë sipas periodicitetit të caktuar punën e kompresorit të çelës frigoriferike
- të vendosë dhe të monitorojë ngrirjen normale -20°C për periudha afatmesëm të ruajtjes së peshkut në frigorifer
- të realizojë me teknikën e duhur ndërrimin e pozicionit vertikalisht të arkave të ambalazhit me bazë javore për ruajtjen sa më shumë të konsistentës mishtore
- të realizojë me teknikën e duhur ruajtjen me freskim të produkteve të peshkut në çelën frigoriferike deri në -4°C për periudha afat shkurtra
- të përgatitë vendin e punës
- të përzgjedhë mjetet dhe materialet e duhura të për regje-
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- të zbatojë rregullat e shëndetit, sigurisë dhe higjenes gjatë punës në vende me temperatura mjaft të ulta të

- stabilimentit të ruajtjes së peshkut
- të pastrojë vendin e punës.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në sektorë anije në lundrim për gjueti peshku dhe në stabilimentet e mbledhjes dhe ruajtjes së peshkut.
- Kapiteni/instruktori duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete të proceseve të ndryshme të përpunimit paraprak të peshkut përfshirë procesin e ruajtjes në frigorifer.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli.
- Gjithashtu ata duhet të angazhohen në përdorimin e mjeteve dhe pajisjeve që përdoren në proceset e ndryshme të përpunimit paraprak të peshkut përfshirë në procesin e ruajtjes në frigorifer.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- anije peshkimi detar.
  - stabiliment të mbledhjes dhe ruajtjes së produkteve të detit
  - mjete pune të përpunimit paraprak të peshkut.
  - pankarta, makete, udhëzues, katalogë, rregullore, standarde, manuale teknike etj.
-

5. Moduli “Punime ndihmëse elektromekanike në sektorin e makinerisë së anijes”

Drejtimi: Detari
Profili: Peshkim
Niveli: II
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	PUNIME NDIHMËSE ELEKTROMEKANIKE NË SEKTORIN E MAKINERISË SE ANIJES	M-24-1187-16
Qëllimi i modulit	Një modul që i aftëson nxënësit për të realizuar asistencë dhe veprime të orientuara në sektorin e makinerisë së mjetit të lundrimit.	
Kohëzgjatja e modulit	102 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Detari”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM1 Nxënësi asiston në furnizimin me karburant të mjetit lundrues Përmbajtja <ul style="list-style-type: none"> - Analiza e dokumentacionit teknik përkatës. - Analiza e skemës së tankeve ku do të futet karburanti; - Matja e gjendjes aktuale të karburantit në tank; - Kontrolli dhe përgatitja e sistemit të tubacioneve, saraçineskave të furnizimit dhe të ajrosjes së tankut të parashikuar; - Përgatitja e vendit të punës për kryerjen e veprimeve parapërgatitore për furnizimin me karburant. - Përzgjedhja e mjeteve dhe e materialeve të punës sipas standardeve teknologjike dhe teknike. - Me udhëzimin e krye/mekanikut mer masat për furnizim karburant të mjetit lundrues - Marja e masave kundra zjarrit (flamuri i kuq, bombola ZF, kontroll me sy për punime të mundshme saldimi në afërsi të mjetit lundrues, etj.) - Marja e masave kundra ndotjes (tallazhi, sfungjerët, pykat për burnelat, kova, etj.) - Hapja e saraçineskave të linjës së furnizimit me karburant - Lidhja e tubacioneve të furnizimit nga autoboti me valvolën e furnizimit të karburantit - Evidentimi i pozicionit të matjes - Kontrolli nivelit dhe ndarjeve të shiritit matës - Hapja e tapës së tankut dhe vendosja në vend të sigurtë gjatë matjes - Përdorimi i ngjyruessve për evidentimin e lagies së shiritit mates në zonën e nivelit të pritshëm për lagie nga	

---

karburanti

- Ushtrimi i refleksit për të kutptuar prekjen e peshës së shiritit matër në fundin e tankut
- Nxjerja me kujdes për të mos shkaktuar ndotje të shiritit dhe leximi i tij
- Llogaritja e sasisë së karburantit të furnizuar duke e krahasuar me tabelën e volumeve të tankut për njësi matje
- Raportimi për sasi të karburantit të furnizuar
- Komunikimi me profesionalizëm dhe etikë profesionale.
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit, mbrojtjes nga zjarri dhe pastrimit të vendit të punës në përfundim të saj.

Instrumentat e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik përkatës.
- të analizojë skemën e tankeve ku do të futet karburanti;
- të masë gjendjen aktuale të karburantit në tank;
- të kontrollojë dhe përgatisë sistemin e tubacioneve, saraçineskave të furnizimit dhe të ajrosjes së tankut të parashikuar;
- të përgatisë vendin e punës për kryerjen e veprimeve për furnizimin me karburant.
- të përzgjedhë mjetet dhe materialet e punës sipas standardeve teknologjike dhe teknike.
- të marë masat për furnizim karburant të mjetit lundrues sipas udhëzimit të krye/mekanikut
- të marë masat kundra zjarrit (flamuri i kuq, bombola ZF, kontroll me sy për punime të mundshme saldimi në afërsi të mjetit lundrues, etj.)
- të marë masat kundra ndotjes (tallazhi, sfungjerët, pykat për burnelat, kova, etj.)
- të hapë saraçineskat e linjës së furnizimit me karburant
- të realizojë lidhjen e tubacioneve të furnizimit nga autoboti me valvolën e furnizimit të karburantit
- të evidentojë pozicionin e matjes së tankut
- të kontrollojë nivelin dhe ndarjet e shiritit matës
- të realizojë hapjen e tapës së tankut dhe vendosë atë në vend të sigurtë gjatë matjes
- të përdorë ngjyruet për evidentimin e lagies së shiritit mates në zonën e nivelit të pritshëm për lagie nga karburanti
- të ushtrojë refleksin për të kutptuar prekjen e peshës së shiritit matër në fundin e tankut
- të nxjerë me kujdes për të mos shkaktuar ndotje të shiritit dhe të bëjë leximin e tij
- të llogarisë sasinë e karburantit të furnizuar duke e krahasuar me tabelën e volumeve të tankut për njësi matje
- të raportojë për sasi të karburantit të furnizuar

-
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale ;
  - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, të mbrojtjes ndaj zjarrit si dhe mbrojtjes së mjedisit;
  - të mirëmbajë vendin e punës.

RM 2 Nxënësi mat tanket dhe raporton gjendjen e hidrokarbureve në anije

Përmbajtja

- Analiza e dokumentacionit teknik dhe skemës së tankeve
- Evidentimi i pozicionit të matjes
- Përgatitja e vendit të punës për kryerjen e matjeve
- Përzgjedhja e mjeteve dhe e materialeve të punës
- Kontrolli nivelit dhe ndarjeve të shiritit matës
- Hapja e tapës së tankut dhe vendosja në vend të sigurtë gjatë matjes
- Përdorimi i ngjyruësve për evidentimin e lagjes së shiritit matës në zonën e nivelit të pritshëm për lagje nga hidrokarburi
- Ushtrimi i refleksit për të kutptuar prekjen e peshës së shiritit matës në fundin e tankut të naftës
- Ushtrimi i refleksit për të kutptuar prekjen e peshës së shiritit matës me sipërfaqen shtresës së mazutit
- Nxjerja me kujdes për të mos shkaktuar ndotje të shiritit dhe leximi i tij
- Llogaritja e sasisë së karburantit duke krahasuar me tabelën e volumeve të tankut për njësi matje
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etike profesionale;
- Raportimi për sasi të hidrokarbureve
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit gjatë matjes së tankeve
- Pastrimi i vendit të punës

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë me kujdes dokumentacionin përkatës teknik dhe skemën e tankeve
- të përgatitë vendin e punës për kryerjen e matjes,
- të përzgjedhë mjetet dhe materialet e duhura të punës sipas teknikës së aplikueshme në mjetin e lundrimit
- të kontrollojë nivelin dhe ndarjet e shiritit matës për rregullsinë e progresit të numerizimit
- të hapë tapën e tankut dhe vendosë atë në vend të sigurtë gjatë matjes
- të përdorë ngjyrues për evidentimin e lagjes së shiritit matës në zonën e nivelit të pritshëm për lagje nga hidrokarburi
- të ushtrojë refleksin për të kutptuar prekjen e peshës së shiritit matës në fundin e tankut të naftës
- të ushtrojë refleksin për të kutptuar prekjen e peshës së

- shiritit matës me sipërfaqen shtresës së mazutit
- të nxjerë me kujdes për të mos shkaktuar ndotje të shiritit dhe leximi i tij
- të llogarisë sasi të e karburantit duke e krahasuar me tabelën e volumeve të tankut për njësi matje
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
- të raportojë sasi të e hidrokabureve
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit gjatë matjes së tankeve
- të pastrojë vendin e punës.

RM 3 Nxënësi kryen transferimin e mbetjeve hidrokarbure në tankun e mbledhjeve

Përmbajtja

- Analiza e dokumentacionit teknik dhe skemës së tankeve
- Përzgjedhja e mjeteve dhe e materialeve të punës
- Hapja e panjollave të dyshemesë së lokalit të makinerisë
- Kontrolli dhe matja e nivelit të mbetjeve në sentinë
- Matja e sasisë së mbetjeve hidrokarbure në tankun e mbledhjes
- Hapja e saraçineskave të linjës së tubacioneve për thithjen e sentinave për transferim tek tanku u mbledhjes
- Takimi i pompës së sentinave për transferim tek tanku i mbledhjeve
- Ndjekja e punës normale të pompës, ndryshimit të nivelit të sentinave dhe në tankun e mbledhjes
- Stakimi pompës së sentinave në kohë për të shmangur punën në zbrazëti apo derdhjen nga tanku i mbledhjeve
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etike profesionale;
- Raportimi i kryerjes së procesit dhe sasisë së mbledhur në tank
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit gjatë matjes së transferimit
- Pastrimi i vendit të punës

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të analizojë me kujdes dokumentacionin përkatës teknik dhe të skemës së tankeve
- të përzgjedhë mjetet dhe materialet e punës për kryerjen e transferimit të mbetjeve hidrokarbure në tankun e mbledhjeve
- të kryejë hapjen e panjollave të dyshemesë së lokalit të makinerisë
- të realizojë kontrollin dhe masë nivelin e mbetjeve në sentinë
- të kryejë matjen e sasisë së mbetjeve hidrokarbure në tankun e mbledhjes

- të kryejë hapjen e saraçineskave të linjës së tubacioneve për thithjen e sentinave për transferim tek tanku u mbledhjes
- të realizojë takimin e pompës së sentinave për transferim tek tanku i mbledhjeve
- të ndjekë punën normale të pompës, ndryshimit të nivelit të sentinave dhe në tankun e mbledhjes
- të stakojë pompën e sentinave në kohë për të shmangur punën në zbrazëti apo derdhjen nga tanku i mbledhjeve
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
- të raportojë sasisë e hidrokabureve
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit gjatë matjes së tankeve
- të pastrojë vendin e punës.

RM 4 Nxënësi transferon mbetjet hidrokabure në impiantin e grumbullimit portual

Përmbajtja

- Analiza e dokumentacionit teknik dhe skemës së tankeve
- Përzgjedhja e mjeteve dhe e materialeve të punës
- Matja e sasisë së mbetjeve hidrokabure në tankun e mbledhjes
- Hapja e saraçineskës së linjës së tubacioneve për transferim nga tanku i mbledhjeve të mbetjeve hidrokabure për tek valvola e dorëzimit në impiantin portual të mbledhjes
- Rakordon me personelin e autobotit të mbledhjes për gatishmërinë e fillimit të transferimit edhe nga ana e tij
- Takon pompën e transferimit nga tanku i mbledhjeve për tek autoboti i mbledhjes
- Ndjekja e punës normale të pompës, ndryshimit të nivelit të tankut dhe në tubacionet e transferimit për të shmangur derdhjet
- Stakon pompën e transferimit në kohë për të shmangur punën në zbrazëti me përfundimin e procesit të transferimit
- Ndalimi normal dhe në raste avarie e pompës së transferimit
- Raportimi për kryerjen e procesit dhe sasisë së transferuar në autobot dhe sasisë së mbetur në tank
- Parandalimi dhe eliminimi i avarive të mundëshme në procesin e transferimit të mbetjeve hidrokabure
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etike profesionale;
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit gjatë transferimit të mbetjeve hidrokabure
- Pastrimi i vendit të punës

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

- Nxënësi duhet të jetë i aftë:
- të analizojë me kujdes dokumentacionin përkatës teknik

- dhe të skemës së tankeve
- të përzgjedhë mjetet dhe materialet e punës për kryerjen e transferimit të mbetjeve hidrokarbure në impiantin e grumbullimit portual
  - të masë sasinë e mbetjeve hidrokarbure në tankun e mbledhjes
  - të realizojë hapjen e saraçineskës së linjës së tubacioneve për transferim nga tanku i mbledhjeve të mbetjeve hidrokarbure për tek valvola e dorëzimit në impiantin portual të mbledhjes
  - të rakordojë me personelin e autobotit të mbledhjes për gatishmërinë e fillimit të transferimit edhe nga ana e tij
  - të realizojë takimin e pompës së transferimit nga tanku i mbledhjeve për tek autoboti i mbledhjes portuale
  - të ndjekë punën normale të pompës, ndryshimit të nivelit të tankut dhe në tubacionet e transferimit për të shmangur derdhjet
  - të realizojë stakimin e pompës së transferimit në kohë për të shmangur punën në zbrazëti me përfundimin e procesit të transferimit
  - të realizojë ndalimin normal dhe në raste avarie e pompës së transferimit
  - të raportojë për kryerjen e procesit dhe sasisë së transferuar në autobot dhe sasisë së mbetur në tank
  - të parandalojë dhe eleminojë avari të mundëshme në procesin e transferimit të mbetjeve hidrokarbure
  - të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
  - të raportojë sasi të hidrokarbureve
  - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit gjatë matjes së tankeve
  - të pastrojë vendin e punës.

RM 5 Nxënësi kryen shërbime ndihmëse në lokalin e makinerisë
Përmbajtja

- Përgatitja për ndezje të motogjeneratorit të caktuar
- Realizimi i ndezjes së motogjeneratorit
- Kontrolli i parametrave të punës normale të motogjeneratorit (temperatura, gazrat, pompë vaji, pompë ftohje, rrjedhje etj.)
- Takimi i çelësit për dhënie energjie mekanizmave të ndryshme në kurvetë;
- Kontrolli i parametrave tek paneli elektrik;
- Prova pa ngarkesë e mekanizmave në kuvertë nën mbikqyrjen e Kapitenit
- Prova me ngarkesë të mekanizmave në kuvertë
- Puna në parallel e gjeneratorëve dhe transferimi i energjisë tek mekanizmat e kuvertës
- Fikje e gjeneratorit të caktuar

- Ndez/fik pompa të ndryshme elektrike dhe hidraulike
- Ndez/fik kompresorët e ajrit dhe realizon mbushjen e bombolave
- Zmonton/monton valvola, saraçineska, tubacione, panjolla dysHEMEJE, kapakë të depove/tankeve;
- Përgatit dhe vendos gomina për izolim të rrjedhjeve në valvola/saraçineska të ndryshme
- Merr masat e sigurisë ndaj zjarrit në rastet e punimeve me saldim
- Raportimi i situatave normale dhe jo-normale tek eprori
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etike profesionale;
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik, mbrojtjes nga zjarri dhe të mjedisit gjatë shërbimeve në lokalin e makinerisë
- Pastrimi i vendit të punës

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përgatisë për ndezje të motogjeneratorit të caktuar
- të realizojë ndezjen e motogjeneratorit
- të realizojë kontrollin e parametrave të punës normale të moto- gjeneratorëve (temp. gazrat, pompë vaji, pompë ftohje, rrjedhje, etj.)
- të realizojë takimin e çelësit për dhënie energjie mekanizmeve të ndryshme në kurvetë;
- të kryejë interpretojë parametrat tek paneli elektrik;
- të realizojë prova paraprake pa ngarkesë të mekanizmeve në kuvertë nën mbikqyrjen e Kapitenit
- të kryejë prova me ngarkesë të mekanizmeve në kuvertë
- të ndjekë punën për kalimin e furnizimit me energji tek mekanizmat nga një moto-gjenerator tek tjetri nëpërmjet metodës së punës në parallel e gjeneratorëve
- të realizojë fikjen e gjeneratorit të caktuar
- të ndezë/fikë pompa të ndryshme elektrike dhe hidraulike
- të ndezë/fikë kompresorët e ajrit dhe realizojë mbushjen e bombolave
- të zmontojë/montojë valvola, saraçineska, tubacione, panjolla dysHEMEJE, kapakë të depove/tankeve;
- të përgatisë dhe vendosë gomina për izolim të rrjedhjeve në valvola/saraçineska të ndryshme
- të marrë masat e sigurisë ndaj zjarrit në rastet e punimeve me saldim
- të raportojë çdo situatë gjatë kryerjes së shërbimit që i caktohet
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etike profesionale;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit gjatë kryerjes së shërbimeve në lokalin e makinerisë
- të pastrojë vendin e punës.

RM 6 Nxënësi kryen shërbimin në lundrim në lokalin e makinerisë
Përmbajtja

- Kontrolli i nivelit dhe gjendja e ujit të sentinave, të tankeve të ballasteve, të tankeve të mbetjeve vajore, tankeve rezervë, tankeve të ujit të ëmbël, tankeve të ujrave të zeza;
- Matja e nivelit të tankeve rezervë të karburantit, të tankeve të dekantimit, të tankut ditor dhe të tankeve të tjera të mbajtjes së karburantit;
- Kryerja e shkarkimit ujrave të zeza në det sipas udhëzimit;
- Raportimi i gjendjes dhe mënyrës së operimit së sistemeve kryesore dhe atyre ndihmuese, përfshirë sistemin e shpërndarjes së energjisë elektrike;
- Zbatimi i procedurave për mënyrën e operimit në rastet e ndonjë difekti apo të një rrethane të rrezikshme për anijen;
- Përdorimi i sistemeve të komunikimit të brendshëm;
- Kontrolli i lirshmërisë së rrugëkalimeve të ikjes së emergjencës nga salla mashinës;
- Kontrolli visual i sistemeve të alarmit të sallës së mashinës.
- Kontrolli i punës së Moto-Gjeneratorëve
- Kontrolli i punës së kaldajës
- Kontrolli i pompës së vajit lubrifikant dhe të oljatorëve të cilindrave të Motorrit Kryesor
- Kontrolli i pompës së naftës së Motorrit Kryesor dhe spurgot
- Kontrolli i pompës së ujit ftohës së Motorrit Kryesor
- Kontrolli për rrjedhje vajore apo shkarkime gazrash
- Kontrolli i thithjes së ujit të detit dhe çarkullimit për ftohje
- Kontrolli i nivelit të tubit të vajit hidraulik të sistemit të drejtimit dhe lëvizjes
- Kontrolli i punës së turbinës
- Kontrolli i valvolave të ndryshme të Motorrit Kryesor dhe motogjenratorëve
- Kontrolli i bombolave të ajrit
- Kontrolli i parametrave të punës së Motorrit Kryesor dhe Moto Gjeneratorëve si temperatura, gazrat,
- Kontrolli i punës së kompresorit të çelës frigoriferike dhe monitorim të temperatures
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etike profesionale;
- Raportimi i detyrave të caktuara në shërbim;
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik, mbrojtjes nga zjarri dhe të mjedisit gjatë shërbimeve në lokalin e makinerisë
- Pastrimi i vendit të punës

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të vlerësojë matjen e nivelit dhe gjendjes së ujit të sentinave, të tankeve të ballasteve, të tankeve të mbetjeve vajore, tankeve rezervë, tankeve të ujit të ëmbël, tankeve të

- ujrave të zeza me atë të raportuar;
- të vlerësojë matjen e nivelit të tankeve rezervë të karburantit, të tankeve të dekantimit, të tankut ditor dhe të tankeve të tjera të mbajtjes së karburantit me atë të raportuar;
- të realizojë shkarkimin ujrave të zeza në det sipas udhëzimit;
- të raportojë gjendjen dhe mënyrën e operimit së sistemeve kryesore dhe atyre ndihmuese, përfshirë sistemin e shpërndarjes së energjise elektrike;
- të zbatojë procedurat për mënyrën e operimit në rastet e ndonjë difekti apo të një rrethane të rrezikshme për anijen;
- të përdorë sistemet e komunikimit të brendshëm;
- të verifikojë lirshmërinë e rrugëkalimeve të ikjes së emergjencës nga salla mashinës;
- të kontrollojë me sy sistemet e alarmit të sallës së mashinës.
- të vlerësojë punës e Moto-Gjeneratorëve
- të vlerësojë punën e kaldajës
- të vlerësojë punën e pompës së vajit lubrifikant dhe të oljatorëve të cilindrave të Motorrit Kryesor
- të vlerësojë punën e pompës së naftës së Motorrit Kryesor dhe spurgot
- të vlerësojë punën e pompës së ujit ftohës së Motorrit Kryesor
- të vlerësojë nëse ka rrjedhje vajore apo shkarkime gazrash
- të vlerësojë thithjen e ujit të detit dhe qarkullimit për ftohje
- të vlerësojë nivelin e tubit të vajit hidraulik të sistemit të drejtimit dhe lëvizjes
- të bëjë kontrollin e punës së turbinës
- të bëjë kontrollin e punës së valvolave të ndryshme të Motorrit Kryesor dhe motogjenratorëve
- të verifikojë gjendjen e mbushjes së bombolave të ajrit
- të vlerësojë parametrave të punës së Motorrit Kryesor dhe Moto Gjeneratorëve si temperatura, gazrat me atë të raportuar,
- të vlerësojë punës së kompresorit të çelës frigoriferike dhe monitorim të temperaturës me atë të raportuar
- të raportojë çdo situatë gjatë kryerjes së shërbimit që i caktohet
- të komunikojë me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit gjatë kryerjes së shërbimeve në lokalin e makinerisë
- të pastrojë vendin e punës.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në anije në port dhe në lundrim.
- Mësuesi/Mekaniku i caktuar për mbikqyrjen e punës së nxënësit duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete të proceseve dhe

---

raportimit përkatës për detyrat dhe situatat e paraqitura në lokalitë e makinerisë.

- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete, në mbështetje të përvetësimit të njohurive që trajton moduli.
- Gjithashtu ata duhet të angazhohen në përdorimin e mjeteve dhe pajisjeve që përdoren në proceset e punës në lokalitë makinerisë së mjetit të lundrimit.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- anije në port
  - anije në lundrim për qëllime peshkimi apo tregtare
  - mjetet e punës të disponueshme në anije.
  - pankarta, makete, udhëzues, katalogë, rregullore, standarte, manuale teknike etj.
-

X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar

1. Moduli “Punime mirëmbajtëse në anijet e peshkimit mbi ujë”

Drejtimi: Detari
Profili: Peshkim
Niveli: II
Klasa: 12

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	PUNIME MIRËMBAJTËSE NË ANIJET E PESHKIMIT MBI UJË	M-16-1366-17
Qëllimi i modulit	Një modul praktik që aftëson nxënësit për kryerjen e disa punimeve të thjeshta mirëmbajtëse në anijet e peshkimit mbi ujë	
Kohëzgjatja e modulit	102 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Detari”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi zëvendëson majeret e dëmtuara mbi kuvertën metalike. Përmbajtja <ul style="list-style-type: none"> - Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë - Konsultimi me Kapitenin për planin e punës dhe efektet në pjesë të tjera të strukturës së anijes - Përzgjedhja e veglave të punës - Përgatitja e vendit të punës - Marja e masave të majeres kampion - Përgatitja e majeres zëvendësuese në repart karpenterie - Lirimi i dadove që kanë fiksuar majeren e dëmtuar - Teknika e heqjes së majeres pa dëmtuar të tjerat në afërsi - Lirimi/prerja e bulonave të konsumuar nga vendi ku ndodhej majerja e dëmtuar - Marja e masave paraprake kundra zjarrit - Zmontim i veshjes së tavanit nga poshtë kuvertës ku do të kryhet saldimi - Saldimi në kuvertën metalike të bulonave të rinj - Pastrimi i kuvertës nga ndryshku - Lyerja e kuvertës me bojë kundra ndryshkut dhe antivegetative me nga dy duar - Prezantimi i majeres së rë për montim - Montimi i majeres së dhe fiksimi me bulonat e tyre	

-
- Kallafatimi i hapësirave skajore të majeres së re
  - Stukimi i hapësirave të mbushura me shtupën e kallafatit
  - Lyerje me dy duar bojë antivegetative
  - Raportimi për punën e bërë kapitenit
  - Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
  - Rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit detar, higjenës dhe mbrojtjes nga zjarri.
  - Pastrimi i vendit të punës në fund të procesit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të mbajë veshur mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- të konsultohet me Kapitenin për planin e punës dhe efektet në pjesë të tjera të strukturës së anijes
- të përzgjedhë veglat e punës
- të përgatisë vendin e punës
- të marrë masat e majeres kampion
- të asistojë në përgatitjen e majeres zëvendësuese në repartin e karpenterie për punime në mjete lundruese
- të realizojë lirimin me kujdes të dadove që kanë fiksuar majeren së dëmtuar
- të realizojë me teknikën e duhur heqjen e majeres pa dëmtuar të tjerat në afërsi
- të kryejë lirimin e bulonave të konsumuar
- të marrë masat paraprake kundra zjarrit
- të asistojë në zmontimin e veshjes së tavanit nga poshtë kuvertës ku do të kryhet saldimi
- të asistojë për saldimin e bulonave të rinj në kuvertën metalike
- të kryejë pastrimin e kuvertës nga ndryshku
- të kryejë lyerjen e kuvertës me bojë kundra ndryshkut dhe antivegetative me nga dy duar
- të kryejë prezantimin e majeres së re për montim
- të realizojë montimin me kujdes të majeres së re dhe të bëjë fiksimin e saj me bulonat e tyre me veglat e duhura
- të kryejë kallafatimin e hapësirave skajore të majeres së re duke përdorur daltën dhe çekiçin
- të kryejë me kujdes stukimin e hapësirave të mbushura me shtupën e kallafatit duke përdorur furçen dhe rrashpën
- të realizojë lyerjen me dy duar bojë antivegetative duke respektuar kohën e tharjes për seicilën dorë
- të raportojë për punën e bërë kapitenit
- të komunikojë me profesionalizëm dhe etikë profesionale
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit detar, higjenës dhe mbrojtjes nga zjarri.
- të mbajë pastër vendin e punës në fund të procesit.

RM 2 Nxënësi kryen punime të ndryshme mirëmbajtëse në kuvertë dhe skaf druri.

Përmbajtja

- Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- Konsultimi me Kapitenin për planin e punës dhe efektet në pjesë të tjera të strukturës së anijes
- Përzgjedhja e veglave të punës
- Përgatitja e vendit të punës
- Marja e përmasave të elementëve të dëmtuar të filit
- Marja e përmasave të elementëve të dëmtuar të capujve
- Marja e përmasave të elementëve të dëmtuar të bandës
- Përgatitja në repartin e karpenterisë së elementëve të dëmtuar të filit
- Përgatitja në repartin e karpenterisë së elementëve të dëmtuar të capujve
- Përgatitja në repartin e karpenterisë së elementëve të dëmtuar të bandës
- Teknika e përdorimit të veglave të punës për heqjen e elementëve të dëmtuar të filit pa dëmtuar pjesë të tjera të pa-dëmtuara
- Teknika e përdorimit të veglave të punës për heqjen e elementëve të dëmtuar të capujve pa dëmtuar pjesë të tjera të pa-dëmtuara
- Teknika e përdorimit të veglave të punës për heqjen e elementëve të dëmtuar të bandës pa dëmtuar pjesë të tjera të pa-dëmtuara
- Pastrimi i vendit para montimit nga pa-pastërtitë
- Teknika e montimit të elementëve të rinj të bandës
- Teknika e montimit të elementëve të rinj të filit
- Teknika e montimit të elementëve të rinj të capujve
- Përgatitja e shtupës së kallafatit me stuko
- Kallafatimi i hapësirave të skajeve të majereve të bandës
- Stukimi i zonave të kallafatuara rishtas dhe ku nevojitet
- Lyrja me bojë antivegetative të bandës, filit dhe capujve
- Raportimi për punën e bërë kapitenit
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- Rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit detar, higjenës dhe mbrojtjes nga zjarri.
- Pastrimi i vendit të punës në fund të procesit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të mbajë veshur mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- të konsultohet me Kapitenin për planin e punës dhe efektet në pjesë të tjera të strukturës së anijes
- të përzgjedhë veglat e punës
- të përgatisë vendin e punës

- të marë përmasat e elementëve të dëmtuar të filit
- të marë përmasat e elementëve të dëmtuar të capujt
- të marë përmasat e elementëve të dëmtuar të bandës
- të asistojë në përgatitjen në repartin e karpenterisë për mjetet e lundrimit të elementëve të dëmtuar të bandës
- të asistojë në përgatitjen në karpenterisë të elementëve të dëmtuar të filit
- të asistojë në përgatitjen të karpenterisë të elementëve të dëmtuar të capujve
- të përdorë me teknikën e duhur veglat e punës për heqjen e elementëve të dëmtuar të filit pa dëmtuar pjesë të tjera të pa-dëmtuara
- të përdorë me teknikën e duhur veglat e punës për heqjen e elementëve të dëmtuar të bandës pa dëmtuar pjesë të tjera të pa-dëmtuara
- të përdorë me teknikën e duhur veglat e punës për heqjen e elementëve të dëmtuar të capujve pa dëmtuar pjesë të tjera të pa-dëmtuara
- të kryejë pastrimin e vendit para montimit nga pa-pastërtitë
- të përdorë teknikën e duhur për montimin e elementëve të rinj të bandës
- të përdorë teknikën e duhur për montimin e elementëve të rinj të filit
- të përdorë teknikën e duhur për montimin e elementëve të rinj të capujve
- të përgatisë shtupës së kallafatit dhe stukon
- të kryejë kallafatimin e hapësirave të skajeve të majereve të bandës
- të kryejë me kujdes stukimin e hapësirave të mbushura me shtupën e kallafatit duke përdorur furçen dhe rrashpën
- të lyejë me dy duar me bojë antivegetative të bandës, filit dhe capujve duke respektuar kohën e tharjes
- të raportojë për punën e bërë kapitenit
- të komunikojë me profesionalizëm dhe etikë profesionale
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit detar, higjenës dhe mbrojtjes nga zjarri.
- të mbajë pastër vendin e punës në fund të procesit.

RM 3 Nxënësi kryen ndërrimin e një bracolli që lidh nënkuvertën me skafin prej druri.

Përmbajtja

- Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- Konsultimi me Kapitenin për planin e punës dhe efektet në pjesë të tjera të strukturës së anijes
- Përzgjedhja e veglave të punës
- Përgatitja e vendit të punës
- Matja e masave të bracollit kampion
- Përgatitja e bracollit zëvendësues në repart karpenterie
- Lirimi i dadove/tirandove që kanë fiksuar bracollin e

dëmtuar

- Teknika e heqjes së bracollit pa dëmtuar elementë të tjerë në afërsi
- Heqja/prerja e bulonave të konsumuar ose dëmtuar
- Marja e masave paraprake kundra zjarrit
- Vendosja e bulonave/tirafondove të bracollit në tavan poshtë kuvetës
- Pastrimi i kuvertës dhe tavanit nga papastërtitë dhe lyerje me bojë kundra ndryshkut dhe antivegjetative me nga dy duar
- Prezantimi i bracollit të ri për montim
- Montimi i bracollit dhe fiksimi me bulona/tirafondo në tavan dhe në majeret e skafit
- Kallafatimi i hapësirave skajore të majereve ku ka nevojë
- Stukimi i hapësirave të mbushura me shtupën e kallafatit
- Lyerje me dy duar bojë antivegjetative
- Raportimi për punën e bërë kapitenit
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale
- Rregullat sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit detar, higjenes dhe mbrojtjes nga zjarri.
- Pastrimi i vendit të punës në fund të procesit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të mbajë veshur mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- të konsultohet me Kapitenin për planin e punës dhe efektet në pjesë të tjera të strukturës së anijes
- të përzgjedhë veglat e punës
- të përgatisë vendin e punës
- të marrë përmasat e bracollit kampion
- të asistojë në përgatitjen e bracollit zëvendësues në repart karpenterie për mjete lundrimi
- të kryejë lirimimin me kujdes të dadove që kanë fiksuar bracollin e dëmtuar
- të përdorë teknikën e duhur për heqjen e bracollit pa dëmtuar element të tjerë në afërsi
- të kryejë lirimimin/heqjen me kujdes të bulonave/tirafondove të konsumuar ose dëmtuar
- të marrë masat paraprake kundra zjarrit
- të asistojë në vendosjen e bulonave/tirafondove të bracollit në tavan poshtë kuvetës
- të kryejë pastrimin e kuvertës dhe tavanit nga papastërtitë
- të asistojë në prezantimin e bracollit të ri për montim
- të asistojë në montimin e bracollit dhe fiksimin me bulona ose tirafondo në tavan dhe në majeret e skafit
- të përgatisë shtupën e kallafatit dhe stukon
- të kryejë kallafatimin e hapësirave të skajeve të majereve ku ka nevojë duke përdorur çekiçin prej druri, daltën, etj.

- të kryejë me kujdes stukimin e hapësirave të mbushura me shtupën e kallafatit duke përdorur rrashpën
- të lyejë me dy duar me bojë antivegetative të majereve të kuvertës duke respektuar kohën e tharjes
- të raportojë për punën e bërë kapitenit
- të komunikojë me profesionalizëm dhe etikë profesionale
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik, mbrojtjes së mjedisit detar, higjenës dhe mbrojtjes nga zjarri.
- të mbajë pastër vendin e punës në fund të procesit.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në një anije peshkimi prej druri që ndodhet në proces riparimi në zonën portuale.
- Instruktori duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur ilustrimet dhe demonstrimet konkrete të proceseve të ndryshme që kanë të bëjnë masat mbrojtëse në punë dhe nga zjarri për kryerjen e punimeve mirëmbajtëse në anijet e peshkimit me strukturë prej druri.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete për kryerjen e punimeve mirëmbajtëse të drurit në kuvertën kryesore, në skaf, në lokale të brendshme dhe në mbi urën e komandës sipas nevojave që paraqiten.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet si më poshtë:
- anije peshkimi prej druri në zonën portuale gjatë kryerjes së punimeve mirëmbajtëse.
  - vegla dhe instrumenta pune të disponueshme në mjetin e lundrimit prej druri.
  - repart për punime karpenterie për mjetet e lundrimit.
  - udhëzues, katalogë, rregullore, standarde, manuale teknike etj.
-

2. Moduli “Punime mirëmbajtëse në anijen e peshkimit në dok”

Drejtimi: Peshkim
Profili: Peshkim
Niveli: II
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	PUNIME MIRËMBAJTËSE NË ANIJEN E PESHKIMIT NË DOK	M-16-1367-17
Qëllimi i modulit	Një modul që i aftëson nxënësit për të kryer shërbime mirëmbajtëse gjatë qëndrimit të anijes së peshkimit në dok (tokë).	
Kohëzgjatja e modulit	102 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin I të drejtimit mësimor “Detari”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), përmbajtja dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi asiston për daljen dhe në kryerjen e punimeve të përgjithshme për dokimin e anijes së peshkimit. Përmbajtja <ul style="list-style-type: none"> - Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë; - Konsultimi me kapitenin për planin e punës për nxjerjen e anijes për dokim; - Pjesmarja në vendosjen e fashove të nxjerjes së anijes për dokim kur nxiret me viç; - Pjesmarja në vendosjen e takove ku do të vendoset anija për dokim; - Bashkërendon me stafin e dokimit për qëndërzimin e anijes gjatë nxjerjes për dokim; - Pjesmarja në heqjen e fashove pas pozicionimit të anijes në takot e dokut kur nxiret me viç; - Asistenca në vendosjen e shkallës së hipje/zbritjes nga anija në dok dhe anasjelltas; - Përdorimi i stekës së lavazhit për pastrimin e skafit me ujë me presion; - Asiston në vendosjen e skelave për punime në skaf; - Përdor rrashpën për heqjen guskave në skaf; - Asiston në heqjen e sitave të prezodimareve; - Mer masa kundra zjarrit; - Përzgjedhja e mjeteve të punës; - Raportimi i gjetjeve dhe gjendjes tek kapiteni; - Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale; - Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit; - Pastrimi i vendit të punës	

Instrumentat e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli
- Pyetje-përgjigje me gojë

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të mbajë veshur mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- të konsultohet me kapitenin për hapat e punës së procesit apo të detyrës që i jepet;
- të marrë pjesë në grup për vendosjen në vendet e caktuara të fashove për nxjerjen e anijes për dokim kur nxiret me vinç;
- të marrë pjesë në vendosjen e takove në vendet e përcaktuara ku do të qëndrojë anija për dokim;
- të bashkërendojë me stafin e dokimit për qëndërzimin e anijes gjatë nxjerjes për dokim;
- të marrë pjesë në grup për heqjen e fashove pas pozicionimit të anijes në takot e dokut kur nxiret me vinç;
- të asistojë në grup për vendosjen dhe sigurimin e shkallës së hipje/zbritjes nga anija në dok dhe anasjelltas;
- të përdorë me teknikën e duhur stekën e lavazhit për pastrimin sa më mirë të skafit me ujë me presion nga bimësia dhe guaskat;
- të asistojë në grup për vendosjen dhe sigurimin e skelave për punime në skaf;
- të përdorë me kujdes për të mos shkaktuar dëme, rrashpën për heqjen guskave në skaf;
- të asistojë mekanikun në heqjen e sitave të prezodimareve;
- të marrë masat kundra zjarrit sipas nevojës;
- të përzgjedhë me kujdes mjetet e duhura të punës;
- të raportojë saktë gjetjet dhe gjendjen tek kapiteni;
- të komunikojë me profesionalizëm dhe etikë profesionale
- të respektojë rregullat e sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit
- të mirëmbajë vendin e punës

RM 2 Nxënësi kryen shërbime ndihmëse gjatë procesit të dokimit të anijes së peshkimit prej druri.

Përmbajtja

- Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë;
- Konsultimi me kapitenin për hapat e punës së procesit apo të detyrës që i jepet;
- Asiston në heqjen e protektorëve në pallën e timonit;
- Kep dhe lyen me pallën e timonit me bojë antikorrozive dhe antivegetative;
- Pastrim me rrashpë dhe furçe teli të elikës dhe lyerje me graso;
- Asiston në heqjen e majereve të dëmtuara;
- Asiston në vendosjen e majereve të reja/riparuara;

- Bën kontroll e bulonave të fiksimit të majereve sipas kritereve të kërkuara nga Kapiteni;
- Heqje me rrashpë i bojës përgjatë skafit;
- Zmerilon majeret përgjatë skafit;
- Asiston në përgatitjen e stukos dhe shtupave të kallafatit;
- Asiston në vendosjen e shtupave dhe stukos së kallafatit tek majeret ku ka nevojë;
- Asiston në vendosjen e fletës së bakrit në vendet ku ka nevojë;
- Kepje dhe lyerje me bojë të shiritit metalik të piatabandës së kallumës;
- Lyen me bojë skafin;
- Asiston në ndarjen e vijës së galexhimit të skafit;
- Lyen me bojë emrin dhe numrin identifikues të anijes;
- Asiston në uljen dhe shtrirjen spirancës dhe gadinës në tokë;
- Kep dhe lyen me bojë gadinat dhe spirancën;
- Pastron dhe lyen pusin e gadinave;
- Grasaton agregatet lëvizëse të vinçit të spirancës si stopuesat, muftat, burmat pa fund, fashetat shtërnguese, gjelat bllokues, etj.
- Zmontim, pastrim, lyerje dhe montim të sitave të prezodimareve;
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit;
- Pastrimi i vendit të punës

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jete i afte:

- të mbajë veshur mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- të konsultohet me kapitenin për hapat e punës së procesit apo të detyrës që i jepet;
- të asistojë saldatorin/oksigjenistin në heqjen e protektorëve në pallën e timonit;
- të kepë me rrashpë dhe lyejë pallën e timonit me bojë antikorrozive dhe antivegetative;
- të pastrojë me rrashpë dhe furçe teli të elikës dhe lyejë me graso me shtresë të hollë uniformisht;
- të asistojë karpentierin në heqjen e majereve të dëmtuara;
- të asistojë karpentierin në vendosjen e majereve të reja/riparuara;
- të realizojë kontrollin e bulonave të fiksimit të majereve sipas kritereve të kërkuara nga Kapiteni;
- të heqë me rrashpë të bojës së djegur përgjatë skafit;
- të zmerilojë me zmerilatriçe majeret e drurit në skaf sipas nevojës;

- të asistojë në përgatitjen e stukos dhe shtupave të kallafatit;
- të asistojë në vendosjen e shtupave dhe stukos së kallafatit tek majeret ku ka nevojë duke përdorur veglat e takilazhit;
- të asistojë në vendosjen e fletës së bakrit në vendet ku ka nevojë;
- të kepë me rrashpë dhe lyejë me bojë shiritin metalik të piatabandës së kallumës;
- të lyejë me bojë antivegetative skafin aq duar sa i kërkohet nga Kapiteni duke përdorur furçen dhe/ose rrulin;
- të asistojë në grup për ndarjen me bojë të ndryshme në përbërje dhe ngjyrë të vijës së galexhimit të skafit;
- të lyejë me bojë të ndryshme nga ngjyra e skafit të emrit dhe numrit identifikues të anijes;
- të asistojë në grup për uljen e spirancës dhe shtrirjen e gadinës në tokë;
- të kepë me rrashpë dhe çekiç dhe gadinat nga ndryshku;
- të lyejë me bojë kundra ndryshkut dhe antivegetative dhe markojë gadinat;
- të lyejë me bojë spirancën;
- të pastrojë nga llumrat dhe lyejë me bojë pusin e gadinave në grup;
- të grasatojë me kujdes agregatet lëvizëse të vinçit të spirancës si stopuesat, muftat, burmat pa fund, fashetat shtërnguese, gjelat bllokues, etj.
- të realizojë zmontimin, pastrimin me rrashpë, lyejë me bojë dhe montojë sitat e prezodimareve;
- të komunikojë me profesionalizëm dhe etikë profesionale
- të respektojë rregullat e sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit
- të mirëmbajë vendin e punës

RM 3 Nxënësi kryen shërbime ndihmëse gjatë procesit të dokimit të anijes së peshkimit metalike.

Përmbajtja

- Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë;
- Konsultimi me kapitenin për hapat e punës së procesit apo të detyrës që i jepet;
- Kep me rrashpë guaskat përgjatë skafit, në zonën e prezodimareve dhe në pallën e timonit;
- Pastron elikën me rrashpë dhe furçe teli dhe e grasaton;
- Asiston specialistin në matjen e konsumit të lamjerave në skaf;
- Asiston specialistin në heqjen dhe vendosjen e lamjerave të konsumuara/dëmtuara;
- Asiston në heqjen dhe vendosjen e protektorëve të zinkut përgjatë skafit dhe në pallën e timonit;
- Grasaton protektorët para lyerjes me bojë të skafit dhe i pastron grason para hedhjes në ujë të anijes;

- Përgatit bojën dhe veglat e punës sipas udhëzimit të Kapitenit;
- Mer njollat me bojë antikorrozive dy duar;
- Asiston në lyrjen me bojë antikorrozive të të gjithë skafit;
- Asiston në dhënie e dorës së parë dhe të dytë me bojë antivegetative të skafit sipas kërkesës së Kapitenit;
- Asiston në mbylljen e sitave të prezodimareve;
- Asiston në hapjen dhe mbylljen e tapave të tankeve në skaf për pastrim;
- Asiston në ndarjen e vijës së galeximit të skafit;
- Lyen me bojë emrin dhe numrin identifikues të anijes;
- Asiston në uljen dhe shtrirjen spirancës dhe gadinës në tokë;
- Kep ndryshkun, lyen me bojë dhe markon gadinat dhe spirancën;
- Pastron dhe lyen me bojë pusin e gadinave;
- Grasaton agregatet lëvizëse të vinçit të spirancës si stopuesat, muftat, burmat pa fund, fashetat shtërnguese, gjelat bllokues, etj.
- Ngren gadinën dhe e ri-stivos në pus dhe siguron spiranën;
- Sistemon veglat e punës në depon e bashit;
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit;
- Pastrimi i vendit të punës

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet te jete i afte:

- të mbajë veshur mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- të konsultohet me kapitenin për hapat e punës së procesit apo të detyrës që i jepet;
- të kepë me rrashpë me kujdes guaskat përgjatë skafit, në zonën e prezodimareve dhe në pallën e timonit;
- të pastrojë elikën me rrashpë dhe furçe teli me kujdes dhe t'a grasatojë atë me një shtresë të hollë grasoje të shpërndarë uniformisht;
- të asistojë specialistin në matjen e konsumit të lamjerave në skaf;
- të asistojë saldatorin në heqjen dhe vendosjen e lamjerave të konsumuara/dëmtuara;
- të asistojë saldatorin në heqjen dhe vendosjen e protektorëve të zinkut përgjatë skafit dhe në pallën e timonit;
- të grasatojë me një shtresë të hollë grasoje, të shpërndarë uniformisht protektorët para lyerjes me bojë të skafit dhe i pastron grason para hedhjes në ujë të anijes;
- të përgatisë bojën me komponentët përkatës sipas manualit

- të bojës për lysterjen e anijes;
- të përgatisë veglat e punës sipas udhëzimit të Kapitenit;
- të marrë njollat me bojë antikorrozive dy duar duke përdorur furçën dhe/ose rrulin;
- të asistojë në lysterjen me bojë antikorrozive të të gjithë skafit;
- të asistojë në dhënien e dorës së parë dhe të dytë me bojë antivegetative të skafit sipas kërkesës së Kapitenit;
- të asistojë në mbylljen e sitave të prezodimareve;
- të asistojë në hapjen dhe mbylljen e tapave të tankeve në skaf për pastrim;
- të asistojë në ndarjen e vijës së galexhimit të skafit të lysterjen me bojë;
- të lyejë me bojë emrin dhe numrin identifikues të anijes;
- të asistojë në grup për uljen dhe shtrirjen spirancës dhe gadinës në tokë;
- të kepë ndryshkun me rrashpë dhe çekiç nga gadinat dhe spiranca;
- të lyejë me bojë dhe të markojë gadinat
- të lyejë me bojë spirancën;
- të pastrojë nga llumrat dhe lyejë me bojë pusin e gadinave në grup;
- të grasatojë me kujdes agregatet lëvizëse të vinçit të spirancës si stopuesat, muftat, burmat pa fund, fashetat shtërnguese, gjelat bllokues, etj.
- të ngrejë me kujdes dhe në grup gadinën dhe e ri-stivosë atë në pus spirancat;
- të sigurojë fiksimin e spirancave;
- të sistemojë veglat e punës në vendet e tyre në depon e bashit;
- të komunikojë me profesionalizëm dhe etikë profesionale
- të respektojë rregullat e sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit
- të mirëmbajë vendin e punës

RM 4 Nxënësi asiston për hedhjen në ujë pas dokimit të anijes së peshkimit.

Përmbajtja

- Veshja e mjeteve të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- Konsultimi me kapitenin për hapat e punës së procesit apo të detyrës që i jepet;
- Kontrollon mbylljen e sigurtë të tapave të tankeve;
- Kontrollon sigurimin e sitave të prezodimareve në vend;
- Kontrollon heqjen e grasos nga protektorët e zinkut;
- Asiston në heqjen e skelave përgjatë skafit;
- Kontroll i përgjithshëm i pjesës së nënujshme të skafit;
- Asiston në heqjen e shkallës së hipje-zbritjes;
- Sigurohet për fiksimin e spirancave;
- Pjesmarja në vendosjen e fashove të hedhjes së anijes në

- ujë pas dokimit kur hidhet me vinç;
- Bashkërendon me stafin e dokimit për qendërzimin e anijes gjatë hedhjes në ujë pas dokimit;
- Kryen kontrolle të brendshme në skaf dhe tanke për futje uji të mundshme;
- Raporton gjendjen tek Kapiteni;
- Pjesmarja në heqjen e fashove pas gjendjes së lundrueshmërisë së anijes dhe urdhërit të Kapitenit kur nxiret me vinç;
- Komunikimi me profesionalizëm dhe me etikë profesionale;
- Zbatimi i rregullave të sigurimit teknik dhe mbrojtjes së mjedisit
- Pastrimi i vendit të punës

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jete i afte:

- të mbajë veshur mjetet e mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë në punë
- të konsultohet me kapitenin për hapat e punës së procesit apo të detyrës që i jepet;
- të kontrollojë me kujdes mbylljen e sigurtë të tapave të tankeve;
- të kontrollojë mbylljen e sigurtë të sitave të prerezodimareve në vend;
- të kontrollojë me me sy dhe dorë heqjen e grasos nga protektorët e zinkut;
- të asistojë në grup për heqjen e skelave përgjatë skafit;
- të kryejë kontroll të përgjithshëm i pjesës së nënujshme të skafit për probleme të mundshme;
- të asistojë në grup në heqjen e shkallës së hipje-zbritjes;
- të sigurojë me mjetet përkatëse fiksimin e spirancave;
- të marrë pjesë në grup për vendosjen e fashove të hedhjes së anijes në ujë pas dokimit kur hidhet me vinç;
- të bashkërendojë me stafin e dokimit për qendërzimin e anijes gjatë hedhjes në ujë pas dokimit;
- të kryejë kontrolle të brendshme në skaf dhe tanke për futje uji të mundshme;
- të raportojë gjendjen nga kontrollet tek Kapiteni;
- të marrë pjesë në grup për heqjen e fashove pas gjendjes së lundrueshmërisë së anijes dhe urdhërit të Kapitenit kur anija nxiret me vinç;
- të komunikojë me profesionalizëm dhe etikë profesionale
- të respektojë rregullat e sigurimit teknik dhe ruajtjes së mjedisit
- të mirëmbajë vendin e punës

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në një anije peshkimi prej druri dhe metalike që ndodhet në proces dokim riparimi.
- Instruktori duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur

	<p>ilustrimet dhe demonstrimet konkrete të proceseve të ndryshme që kanë të bëjnë masat mbrojtëse në punë dhe nga zjarri për kryerjen e punimeve mirëmbajtëse në anijet e peshkimit si me strukturë prej druri ashtu edhe metalike gjatë procesit të dokim-riparimit.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete për kryerjen e punimeve të ndryshme për kryerjen dhe gjatë procesit të dokimit siç janë nxjerja në dok, punimet e ndryshme në skaf si në anije druri ashtu edhe metalike sipas nevojave që paraqiten. - Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.
<p>Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit</p>	<p>Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet si më poshtë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anije peshkimi prej druri dhe metalike që do të dalin për dokim riparim dhe gjatë kryerjes së punimeve mirëmbajtëse në dokim. - vegla dhe instrumenta pune të disponueshme për kryerjen e punimeve të dokim riparimit të mjetit të lundrimit prej druri dhe metalik. - vendi ku do të kryhen punimet e dokim riparimit. - udhëzues, katalogë, rregullore, standarde, manuale teknike etj.

ⁱ Konventa e Standarteve të Trajnimit, Çertifikimit dhe Shërbimit për Peshkatarët e vitit 1995.

ⁱⁱ Konventa e Standarteve të Trajnimit, Çertifikimit dhe Shërbimit për Detarët e vitit 1978, e ndryshuar